

Ἐπιτομή ἡ Στρατιῶν Ἀνατολῆς

ΚΕΚΡΟΥΣ

Σύγγραμμα Περιοδικὸν

ΤΟΥ ΕΝ ΚΑΙΡῨ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Η ΕΝΟΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἔως ἂν διδαχῶσι πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνώσις.

Ἔτος Α'. — 15 Ἰουνίου 1876. — Φυλλάδιον 8.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

Χρονικὸν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας. — Ἡρόδοτου τὰ Αἰγυπτιακά. —
Ἱστορία τῆς Κύπρου. — Ἡ γλῶσσα τῶν ζῶων. — Ὑγιεινὴ τοῦ δέρματος. —
Φυσική. — Ἀλάβαστρος ἢ Ἀλάβαστρον. — ΔΗΛΩΣΙΣ τῆς Βιβλιοθήκης.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
ΤΥΠΟΙΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΟΥΡΜΟΥΖΗ
1876.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΗΛΗΡΩΤΕΑ.

Διὰ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ συνδρομητάς.	Φρ. 30
Διὰ τοὺς ἐκτὸς τῆς Αἰγύπτου	» 35
Διὰ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου.	» 20

Ὁ ΚΕΚΡΟΨ ἀνταλλάσσεται πρὸς πᾶσαν ἐφημερίδα ἢ περιοδικόν. Τὰ μετ' αὐτοῦ ἀνταλασσόμενα φύλλα, χρησιμεύοντα διὰ τὸ Ἀναγνωστήριον τοῦ Συλλόγου, δέον ν' ἀπευθύνωνται :

A la Société Littéraire Hellénique « L'Union » CAIRE.

Ὅσοι τῶν ἐκδοτῶν ἐφημερίδων ἢ περιοδικῶν συγγραμμάτων δὲν ἐπιθυμοῦσι ν' ἀνταλλάξωσι τὰ φύλλα τῶν πρὸς τὸν ΚΕΚΡΟΨ παρακαλοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσι τὸ τε παρὸν καὶ προηγούμενα φυλλάδια, ὅσπερ τοῖς ἀπεστάλησαν ἐπ' ἀνταλλαγῆς.

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ

Εἰς τὸ παρὸν ἐξώφυλλον τοῦ ὁ ΚΕΚΡΟΥΨ θέλει ἀναγγέλλει τὴν ἐκδοσιν παντὸς αἰουδήποτε νεοφανοῦς βιβλίου, οὗ ἀντίτυπον ἤθελε σταλεῖ παρὰ τοῦ Ἐκδότου πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον «Η ΕΝΟΤΗΣ.»

ΟΜΗΡΟΣ

Περιοδικὸν τοῦ ἐν Σμύρνῃ ὁμωνύμου Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προπληρωτέα, ἐν Καίρῳ καὶ τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ φρ. 15.

Ἐπιστατεῖ ἐν Καίρῳ καὶ τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ ὁ Ἑλληνικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος «ΕΝΟΤΗΣ.»

ANNUAIRE

DE L'ASSOCIATION POUR L'ENCOURAGEMENT
DES ÉTUDES GRECQUES

EN FRANCE.

PARIS, 9e Année 1875. — MAISONNEUVE & Cie, Libraires-Éditeurs

Ἐγκώδης τόμος ἐκ 472 σελίδων εἰς 8ον, περιέχων πολλὰς ἑλληνικῆς φιλολογίας πραγματείας, ἱκανὰ ἀνέκδοτα ἔργα, ἀρχαίας ἐπιγραφάς, κτλ.

Τιμᾶται φρ. 8.

ΕΠΙΣΤΑΤΟΥΣΙ

Καὶ ἐπιμελοῦνται τῶν συμφερόντων τοῦ Κέκροπος

ΑΝΑ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὁ Κος Ε. Ε. Ρούπας.	
» Βένχα,	» Ἀλέξ. Καμπάνης.
» Βίρχετ-ελ-Σάβ	» Π. Ἡσαίας.
» Δαμανχοῦρ	» Ἐπ. Σολομωνίδης, ἰατρός.
» Ζαγαζίκιον	» Γεώργ. Φ. Φιλιππίδης, ἰατρός.
» Ἴσνα	» Γ. Μανιατόπουλος.
» Κάφρ-ἐλ-Δαουάρ	» Ἀλκ. Τερωνυμίδης.
» Τάντα	» Ἀθ. Ταμβακόπουλος.
» Τάχτα	» Σαβ. Τιβέριος.
» Φαγιούμ,	» Ἀντ. Καμπάνης, Ἑλλήν Πράκτωρ.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ.

Ἐν Σμύρῃ, ὁ Φιλεγκαιδευτικὸς Σύλλογος «Ὀμηρος.»	
» Ἀήμων	» «Ὀμόνοια.»

Κ Ε Κ Ρ Ο Ψ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΑΙΡΩ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Η ΕΝΟΤΗΣ

ΕΤΟΣ Α΄.

45 Ιουνίου 1876.

ΦΥΛΛ. Η΄.

ΧΡΟΝΙΚΟΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

40.

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ΄.

(569—579 Μ. Χ.)

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Ἀπολλιναρίου τυραννοῦσιν ἐπὶ βραχὺ καὶ ταραττοῦσι τὴν Ἀλεξανδρινὴν Ἐκκλησίαν οἱ ψευδοπατριάρχαι Ἐλπίδιος, ὁ ἐξ ἀρχιεπισκόπου ὑπὸ τῶν Γαλιανιτῶν ἀναγορευθεὶς, καὶ Δωρόθεος ὁ ἐκ τῆς φατρίας τῶν Θεοδοσιανῶν. Ἄλλ' οἱ Ὀρθόδοξοι ἐκλέγουσιν νομίμως Πατριάρχην Ἰωάννην τὸν Δ΄. ὅστις καὶ προχειρίζεται ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἰωάννου καὶ ἐγκαθίσταται εἰς τὸν θρόνον τοῦ ὑπὸ τοῦ Αυτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ. Διάπυρος τῶν τῆς ὀρθοδοξίας δογμάτων ζηλωτῆς γενόμενος, διώκησε τὰ τοῦ θρόνου καλῶς ἐπὶ ἔτη 14, καὶ ἐτελεύτησε τῷ 579 ἔτει.

41.

ΑΓΙΟΣ ΕΥΛΟΓΙΟΣ.

(579—607 Μ. Χ.)

Τὸν Ἰωάννην διεδέξατο ὁ Εὐλόγιος ἱερομό-

ναχος τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας. Ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ ἱεράρχου τούτου παρέχουσιν ἐπίζηλον παράδειγμα ἀγνότητος ἠθῶν καὶ καθαρότητος πίστεως. Συνεκράτησε τὴν ὁμόνοιαν μεταξὺ τῶν Ὀρθόδοξων, καὶ κατεπόλεμψε διὰ ζώσης τε καὶ ἐγγράφως τοὺς αἰρετικούς. Ἦν δὲ στεντότατος φίλος Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, καὶ ἐτελεύτησε τῷ 607 ἔτει, ἐν τῇ 13 Φεβρουαρίου, ὅτε καὶ τὴν μνήμην αὐτοῦ ἐπιτελεῖ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία.

42.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΡΙΒΑΣ.

(607—609 Μ. Χ.)

Διάδοχος τοῦ Εὐλογίου ἐγένετο Θεόδωρος, ὁ ἐπικαλούμενος Σκρίβας, ἡ κατ' ἄλλους Θεοδόσιος ὁ γ ρ α μ μ α τ ι κ ὁ ς. Περὶ τούτου οὐδὲν ἄλλο γινώσκωμεν, ἢ ὅτι ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν, τῷ 609 ἔτει, τὴν 3 τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε καὶ τὴν μνήμην αὐτοῦ τελεῖ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία.

43.

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΕΛΕΗΜΩΝ

(609—616 Μ. Χ.)

Ἰωάννης, ὁ διὰ τὴν μεγάλην φιλοπτωχίαν

του ἐπικληθείς Ἐλεήμων, ἀνεβιάσθη, ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου μετὰ τὸν θάνατον Θεοδώρου τοῦ Σκριβᾶ. Ἦν δὲ Ἀμαθούσιος ἐκ Κύπρου, υἱὸς τοῦ διοικητοῦ τῆς μεγαλονήσου ταύτης, Ἐπιφανίου, καὶ ἔγγαμος. Χηρεύσας δὲ ἄπαις, ἀφιερῶθη ὅλως εἰς τὴν περιθάλψιν τῶν πτωχῶν. Ἐξελέχθη δὲ Πατριάρχης ἁγίων, καὶ αἰτησαμένων αὐτὸν τῶν Ἀλεξανδρέων παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἡρακλείου. Τότε δὲ ἡ φιλοπτωχεία του, διπλασιασθεῖσα καὶ βοηθημένη ὑπὸ τε τῆς ἐξόχου θέσεώς του καὶ ὑπὸ τῶν ἀμυθῆτων θησαυρῶν, οἵτινες ἀπέκειντο ἀργοὶ ἐν τοῖς θησαυροφυλακείοις τῶν Πατριαρχείων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς καταστροφῆς τῶν ναῶν τῆς εἰδωλολατρίας καὶ τῆς δημεύσεως τῶν πολυτίμων σκευῶν των, παρήγαγεν ἀπίστευτα σχεδὸν ἐλεήμονος ἐνεργείας θαύματα. Ὅτε, τῷ 613, οἱ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλῆμ καὶ τῆς λοιπῆς Παλαιστίνης, φεύγοντες ἐνώπιον τῶν ὑπὸ τὸν Χοσρόην εἰσβαλόντων Περσῶν, ἤλθον φυγάδες ἐν Αἰγύπτῳ, ὃ Ἰωάννης ἐδέξατο αὐτοὺς ὡς ἴδια τέκνα καὶ πᾶσαν ἐπεδαψίλευσεν αὐτοῖς περιθάλψιν. Ἀμὰ δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐν Ἱερουσαλῆμ καὶ τῇ λοιπῇ Παλαιστίνῃ ἐναπομείναντας Χριστιανοὺς ἐπεμψε χρήματα, καὶ σῆτον, καὶ ἐνδύματα. Κεὶ πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος Ἀμαθούντος, Θεόδωρον, ἐπεμψεν μεγάλην χρηματικὴν ποσότητα πρὸς περιθάλψιν τῶν ἐκεῖσε καταφυγόντων καὶ λοιπῶν ἀπόρων. Καὶ πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον τῶν ἐπὶ τὰ μεθόρια Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης Ῥινοκορούρων Γρηγόριον ὁμοίως χρηματικὰ ποσὰ ἐπεμψε πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκεῖ καταφυγόντων. Καὶ τέλος τὸν Ἀββᾶν Ἀναστάσιον ἐφοδιάσας μὲ χρήματα ἱκανὰ, ἐξέπεμψεν ὀπισθεν τῶν Περσῶν πρὸς ἀπολύτρωσιν τῶν εἰς αἰχμαλωσίαν ἀπαγομένων ὑπ' αὐτῶν Χριστιανῶν. Ἀλλ' ἡ ἐλεημοσύνη του δὲν ἀπετείνετο μόνον εἰς τὴν σωματικὴν πτωχίαν τοῦ

ποιμνίου του, διότι καὶ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ πενίαν μετὰ ζήλου ἀνεκούφιζε διὰ τῆς ἐνδεδελεχῶς τῶν ψυχῶν ἐπιμελείας καὶ οἰκοδομήσεως, ὥστε πολλοὶ αἵρετικοὶ διὰ τῶν φροντίδων καὶ τῆς διδασκαλίας του ἐπανήλθον εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὀρθοδοξίας. Κατέγεινε δ' ἀνευδότως εἰς τὸν διὰ τῆς παιδείας φωτισμὸν τοῦ λαοῦ του, καὶ ἐξεργάζωσεν ἐκ τοῦ κλήρου του τὸ ἔγκλημα τῆς σιμωνίας. Εἰσβαλόντων, τῷ 616, τῶν Περσῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον, κατέφυγεν ὁ Ἰωάννης εἰς Κύπρον, ὅπου καὶ ἀπέθανε τῷ αὐτῷ ἔτει, τῇ 12 Νοεμβρίου, καθ' ἣν ἡμέραν καὶ μνημονεύει αὐτοῦ ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν.

44.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Σ.

(616—630 μ. χ.)

Ὁ Γεώργιος ἀνέβη τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας καθ' ὃν χρόνον αὕτη τε καὶ πᾶσα ἡ Αἴγυπτος ἐστέναζον ὑπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τῶν εἰσβαλόντων Περσῶν. Οὐδὲν τι ἄλλον γινώσκωμεν περὶ αὐτοῦ, ἢ ὅτι συνέγραψε βίον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἀπέθανε δὲ κατὰ τὸ ἔτος 630,

45.

Κ Υ Ρ Ο Σ.

(630—643 μ. χ.)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου ὠνομάσθη Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἡρακλείου ὁ Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Κολχίδι Φάσιδος Κύρος, μονοθελήτης, διὰ τῶν ἐπιτηδείων εἰσηγήσεων τοῦ Ἀναστασίου Πατριάρχου Ἰακωβίτου τῆς Ἀντιοχείας. Ὁ Κύρος εἶχε μυηθῆ τὸ δόγμα τῶν Μονοθελητῶν ὑπὸ Σεργίου, τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Τῷ 633 κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον συνεκάλεσε Σύνοδον τοπικὴν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ συνενώσῃ τοὺς Ὀρθοδόξους μετὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου διὰ τοῦ

κατ' αὐτὸν συμβιβαστικοῦ δόγματος τῶν μονοθελητῶν. Ἀλλ' οἱ μὲν Ἰακωβίται ἐμυκτήρισαν τὴν ψευδῆ ταύτην ἔνωσιν, οἱ δὲ Ὀρθόδοξοι τὴν κατεδίκασαν, ὃ δὲ μοναχὸς Σωφρόνιος τὴν ἐπολέμησε διὰ τε ζώσης φωνῆς καὶ ἐγγράφως. Τῷ 640 ὁ Κύρος περιβλήθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἡρακλείου τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν τῆς Αἰγύπτου, ἀπειλουμένης ὑπὸ τῶν Ἀράβων. Ἴνα δὲ ἀπομακρύνῃ τούτους τῆς Αἰγύπτου, ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἔλθῃ εἰς μυστικὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Καλίφου Ὁμάρ περὶ πληρωμῆς ἐτησίου φόρου ἐκ μέρους τῆς Αἰγύπτου. Ταῦτα ὅμως πληροφορηθεὶς ὁ Ἡράκλειος, ἠγανάκτησε κατὰ τοῦ Κύρου, τὸν ἀνεκάλεσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου, δικασθεὶς ἐπὶ προδοσίᾳ, μόλις καὶ μετὰ βίας ἐσώθη. Τὸ δ' ἐπιὸν ἔτος ἀπεστάλη ἐκ νέου εἰς τὸν θρόνον του, ὅπου ἀπέθανε, τῷ 643 κατὰ Πάγην.

46.

Π Ε Τ Ρ Ο Σ Δ'.

(643—653 μ. χ.)

Τὸν Κύρον διεδέξατο Πέτρος ὁ Δ'. Μονοθελήτης καὶ αὐτὸς, καὶ συναναθεματισθεὶς μετὰ τῶν ἄλλων κορυφαίων τοῦ Μονοθελητισμοῦ ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 689 συγκροτηθείσης ἐπὶ τούτῳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἐν ἔτει 653, βλέπων οὗτος πᾶσας τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς λοιπῆς Αἰγύπτου τὰς Ἐκκλησίας καταληφθεῖσας ὑπὸ τῶν Ἰακωβιτῶν τῇ προστασίᾳ τῶν Ἀράβων, ἐγκαταλιμπάνει τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον, καὶ φεύγει εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ Πέτρου οἱ τῆς Αἰγύπτου Μελίται, διηγήονται ὅτιες εἰς Μονοθελήτας καὶ Ὀρθοδόξους ἀνεβίβασαν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τρεῖς ἐφεξῆς Πατριάρχας Μονοθελήτας ὑπερωχούσας, ὡς φαίνεται, τῆς τούτων γαζίας πρῶτον μὲν Ἰω-

άννην τὸν ΣΤ'. Ἐν μόνον ἔτος πατριαρχεῦσαντα δεύτερον δὲ τὸν Εὐτύχιον, τριττὴν σατα ἔτη ἱκανὰ καὶ τρίτον Πέτρον τὸν Ε'. ἐκβλήθητα ὅμως μετ' ἄλλων ὑπὸ τῶν ὑπερωχουσάντων, ὡς φαίνεται, τότε Ὀρθοδόξων. Ἐκτοτε δ' ἐχρήρευσε παντελῶς πρῶτην ταύτην φορὰν ὁ θρόνος τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ Πατριάρχου Μελίτου, διοικούμενος ἐπὶ 34 περιού ἔτη ὑπὸ Πατριαρχικῶν Τοποτηρητῶν μέχρι τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου, εἰς ἣν παρέστη καὶ ὁ Πατριαρχικὸς Τοποτηρητῆς τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας Πέτρος ὁ ἱερομόναχος· τότε δὲ, ὀρθοδοξοφάντων, μετὰ τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου, πάντων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Μελιτῶν, ἐξελέθη, τῷ 691 Πατριάρχης ὀρθόδοξος ὁ ῥηθεὶς τοποτηρητῆς.

47.

Π Ε Τ Ρ Ο Σ ΣΤ'.

(691—712 μ. χ.)

Ὅστις, ἰθὺνας τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ ἔτη 24 καὶ εἰς βαθὺ ἐλάσας γῆρας, ἀπέθανε περὶ τὸ 712 ἔτος.

Τότε δὲ πάλιν γηρεῖται τὸ δεύτερον ὁ Πατριαρχικὸς τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνος, καταδρομῇ καὶ ῥαδιουργίᾳ τῶν Κοπτῶν παρὰ τοῖς κρατοῦσιν ἄραβιν, ἐπὶ ἔτη τεσσαράκοντα δύο, καθ' ἃ δὲν ἐπῆρχον ἡ Πατριάρχαι Ἰακωβίται μόνον ἐν Αἰγύπτῳ. Ὁ δὲ ἰδρυτῆς τῆς ἐν Βαγδάτ δυναστείας τῶν Ἀβασιδῶν Καλίφης Ἀβὺ Ζοαφάρ ὁ Νικητῆς, ἀγὴρ μεγαλοῦργος καὶ τῶν ἐπιστημῶν ἐραστὴς, διέταξε τὴν πρὸς τοὺς Ὀρθοδόξους ἀπόδοσιν τῶν ὑπὸ τῶν Κοπτῶν κατασχεθεισῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἐπέτρεψε, συντελούντων πρὸς τοῦτο καὶ τῶν Αὐτοκρατορῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ φιλικῶν πρὸς τὸν Καλίφην γραμμάτων, τὴν ἐκλογὴν Ὀρθοδόξου Πατριάρχου. Οὕτω δ' ἐξελέγη Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας.

48.

Κ Ο Σ Μ Α Σ Ο Ι Α Τ Ρ Ο Σ

(734—777 Μ. Χ.)

Οὗτος, κατ' ἀρχὰς τῆς Πατριαρχείας του, ἦν Μονοθελήτης, ἀλλ' ἀκολούθως, ἀποπτύσας τὴν κακοδοξίαν, ἐχρημάτισε μάλιστα εἰς τῶν σφοδροτάτων ὑπεραπιστῶν τῆς τῶν εἰκόνων προσκυνήσεως. Ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνοῦ τοῦ εἰκονοκλάστου φοβερὰ τῶν εἰκονολατρῶν, καὶ μάλιστα τῶν Μοναχῶν, καταδρομῆ, ἧς ἕμως δὲν ἐδοκίμασε τὰς πικρίας ἡ Αἴγυπτος, καθ' ἣ μὴ διατελοῦσα πλέον ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Αυτοκρατόρων. Κατὰ Δοσίθεον μάλιστα, τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, καὶ οἱ Κόπται τῆς Αἰγύπτου, καθ' ἣ εἰκονολάτραι, ὠρθοδόξησαν τότε καὶ αὐτοί, ἡ μᾶλλον συνηνώθησαν μετὰ τῶν εἰκονολατρῶν ὠρθοδόξων κατὰ τῶν εἰκονοκλαστῶν, ἅτε κοινῶν ἀντιπάλων, ἀλλ' ὠρθοδόξησαν μόνον ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ ζήτημα, καὶ μετὰ τὴν ἀνθρώπων τῶν εἰκόνων, πάλιν ἐχωρίσθησαν τῶν ὠρθοδόξων τελείως. Ἀπέθανε δὲ ὁ Κοσμάς πιθανῶς τῷ 777 ἔτει. (ἀκολουθεῖ).

ΠΡΟΛΟΓΟΤΟΥ ΤΑ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ.

(Συνέχεια.)

§ 35. ΕΡΧΟΜΑΙ δὲ νὰ παρατείνω τὸν λόγον περὶ τῆς Αἰγύπτου, διότι αὕτη περιέχει πλείοτερα πάσης ἄλλης χώρας θαυμάσια πράγματα, καὶ παρουσιάζει ἔργα ἀξιολογώτερα παντὸς ἄλλου τόπου· διὰ ταῦτα θὰ ὁμιλήσω περισσότερο ἐν ἐκτάσει περὶ αὐτῆς. Οἱ Αἰγύπτιοι, ἐνῶ ἔχουσι τὸν οὐρανὸν τῶν διαφορετικῶν, καὶ ὁ ποταμὸς τῶν παρουσιάζει φύσιν διάφορον τῆς τῶν ἄλλων ποταμῶν, ἔχουσι τὰ ἦθη καὶ τοὺς νόμους κατὰ τὸ πλείστον ἀντίθετα πρὸς τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Διό-

τι παρ' αὐτοῖς αἱ μὲν γυναῖκες πορεύονται εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ ἐμπορεύονται, οἱ δὲ ἄνδρες, μένουσι κατ' οἶκον, καὶ ὑφαίνουσι. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι ὑφαίνουσι, ὠθοῦντες τὸ ὑφάδιον πρὸς τὰ ἄνω, οἱ δ' Αἰγύπτιοι πρὸς τὰ κάτω. Τὰ βάρη φέρουσι οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων. Οὐροῦσιν αἱ μὲν γυναῖκες ὄρθιαι, οἱ δὲ ἄνδρες καθήμενοι. Ἀποπατοῦσι μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις, τρώγουσι δ' ἔξω εἰς τοὺς δρόμους, ἐπιλέγοντες, ὅτι τὰ μὲν αἰσχρὰ, ἀλλ' ἀναγκαῖα, πρέπει τις νὰ κάμνῃ ἐν τῷ κρυπτῷ, τὰ δὲ μὴ αἰσχρὰ, ἀναφανδόν. Γυνὴ μὲν ἱέρεια δὲν γίνεται οὔτε θεοῦ, οὔτε θεᾶς, ἄνδρες δὲ γίνονται ἱερεῖς καὶ θεῶν καὶ θεαινῶν. Οἱ υἱοὶ δὲν εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ τρέφωσι τοὺς γονεῖς, ἀν δὲν θέλωσιν, αἱ δὲ θυγατέρες ἀναγκάζονται εἰς τοῦτο καὶ ἄκουσαι.

§ 36. Οἱ ἱερεῖς τῶν θεῶν εἰς μὲν τὰς ἄλλας χώρας φέρουσι κόμην μακρὰν, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ξυρίζουσι τὴν κεφαλὴν. Παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις εἶνε νόμος νὰ ξυρίζωσι τὰς κεφαλὰς, ἅμα ἔχωσι πένθος, καὶ μάλιστα οἱ πλείστοι τῶν συγγενῶν, οἱ δ' Αἰγύπτιοι ἐξ ἐναντίας ἀφίνωσι τὰς τρίχας τῆς τε κεφαλῆς καὶ τῶν γενεῶν, ἃς τέως ἐξυρίζον, ν' αὐξάνονται ἐπὶ τῷ θανάτῳ συγγενοῦς. Οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι διακίτωνται χωριστὰ ἀπὸ τὰ ζῶα, οἱ δ' Αἰγύπτιοι συνδιακίτωνται μετ' αὐτῶν. Οἱ ἄλλοι πάντες τρέφονται διὰ σίτου καὶ κριθῆς, οἱ δ' Αἰγύπτιοι θεωροῦσιν ὡς μέγιστον ὄνειδος τὸ νὰ τρέφηται τις ἐκ τούτων, αὐτοὶ δὲ κατασκευάζουσι ἄρτον ἀπὸ ὀλύρας (ἀσπροσίτι), ἃς ἄλλοι καλοῦσι ζέας. Συμῶνουσι τὸν μὲν ἄρτον διὰ τῶν ποδῶν, τὸν δὲ πηλὸν διὰ τῶν χειρῶν, δι' ὧν σηκώνουσι καὶ τὴν κόπρον. Οἱ μὲν ἄλλοι ἀφίνουσι τὰ αἰδοῖά των ὡς ἔχουσι κατὰ φύσιν, πλὴν ἐκείνων, ὅσοι ἔμαθον ἀπὸ τοῦ Αἰγυπτίου τὴν περιτομῆν, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι περιτέμνονται. Ἐκα-

στος μὲν τῶν ἀνδρῶν ἔχει δύο φορέματα, ἑκάστη δὲ τῶν γυναικῶν ἓν. Οἱ μὲν ἄλλοι προσδένουσιν ἐκ τῶν ἔξω τοὺς κρίκους καὶ τὰ σχοινία τῶν ἱστίων, οἱ δ' Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν ἔσω. Οἱ μὲν Ἕλληνες γράφουσι καὶ ἀριθμοῦσι, φέροντες τὴν χεῖρα ἐκ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ, οἱ δ' Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τ' ἀριστερά· οὕτω δὲ ποιοῦντες, λέγουσιν, ὅτι αὐτοὶ μὲν γράφουσι ἐπὶ τὰ δεξιὰ, οἱ δ' Ἕλληνες ἐπὶ τ' ἀριστερά. Μεταχειρίζονται δὲ δύο εἰδῶν γράμματα, ὧν τὰ μὲν καλοῦνται ἱερά, τὰ δὲ δημοτικά.

§ 37. Ὅντες δὲ θεοσεβεῖς εἰς τὸ ἔπακρον, περισσότερο πάντων τῶν ἀνθρώπων τηροῦσι τὰς ἐξῆς θρησκευτικὰς συνηθείας: πίνουσι ἐκ χαλκίνων ποτηρίων, ἅπερ τρίβοντες καθαρίζουσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν πάντες ἀνεξαιρέτως. Φοροῦσι δὲ πάντοτε λινα φορέματα νεόπλατα, πολὺ μάλιστα προσέχοντες εἰς τοῦτο. Περιτέμνονται δὲ τὰ αἰδοῖα ἕνεκα καθαριότητος, προτιμῶντες νὰ ὦσι μᾶλλον καθαροὶ παρά εὐμορφοί. Οἱ δὲ ἱερεῖς ξυρίζουσι ὅλον τὸ σῶμα πᾶσαν τρίτην ἡμέραν, ἵνα μὴ ἐμφωλευθῆ εἰς αὐτὸ οὔτε φθεῖρ, οὔτε ἄλλη τις ἀκαθαρσία κατὰ τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὑπηρετοῦσι τοὺς θεοὺς. Ἐσθῆτα δὲ φέρουσι, οἱ ἱερεῖς λινῆν μόνον, καὶ ὑποδήματα βύβλινα (ἐκ παπύρου), διότι δὲν εἶνε συγκεχωρημένον εἰς αὐτοὺς νὰ φέρωσιν ἄλλην ἐσθῆτα, οὐδ' ἄλλα ὑποδήματα· λούονται διὰ ψυχροῦ ὕδατος δις τῆς ἡμέρας καὶ δις τῆς νυκτὸς ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐκτελοῦσι πλείστας ἄλλας θρησκευτικὰς παραγγελίας. Ἄλλ' ἀπολαμβάνουσι καὶ ἀγαθῶν οὐκ ὀλίγων, διότι οὔτε μεταχειρίζονται τι ἐκ τῶν ἰδίων, οὔτε ἐξοδεύουσιν, ἀλλὰ καὶ ἄρτοι παρασκευάζονται δι' αὐτοὺς ἱεροὶ, καὶ χηνῶν καὶ βοῶν κρέατα ἀφθονώτατα δίδονται εἰς ἕκαστον αὐτῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν (α). δι-

(α) Τὸ τρίτον τῆς Αἰγύπτου ἀνήκεν εἰς τὴν προνομίον τῶν ἱερέων, καὶ τὰ εἰσδήματα αὐτοῦ ἔ-

δεται δὲ πρὸς αὐτοὺς καὶ οἶνος ἀμπέλινο; (β). Δὲν τοῖς ἐπιτρέπεται ἕμως νὰ τρώγουσιν ἰχθύας. Κυάμους δὲ οὔτε ποτὲ σπείρουσιν ἐν τῇ χώρᾳ οἱ Αἰγύπτιοι, οὔτε τοὺς τυχόν γινόμενους τρώγουσιν, εἴτε ὠμούς, εἴτε ἐψημένους, οἱ δὲ ἱερεῖς οὔτε νὰ τοὺς ἴδωσιν ἀνέχονται, διότι νομίζουσι, ὅτι τὸ ὄσπριον αὐτὸ δὲν εἶνε καθαρὸν (γ). Ἐκαστος δὲ τῶν θεῶν ἔχει οὐχὶ ἓνα ἱερεῖα, ἀλλὰ πολλοὺς, ὧν εἷς εἶνε ἀρχιερεὺς, καὶ ὅταν τις αὐτῶν ἀποθάνῃ ἀντικαθιστᾶ αὐτὸν ὁ υἱὸς του.

§ 38. Νομίζουσι δὲ, ὅτι οἱ ἀρσενικοὶ βόες ἀνήκουσιν εἰς τὸν Ἐπαφον (δ), καὶ τούτου ἕνεκα ἐξετάζουσι αὐτοὺς, ἀν ἦνε καθαροί, οὕτως· ἐὰν καὶ μίαν μόνην τρίχα μέλαιναν ἀνεύρωσιν ἐπ' αὐτοῦ, δὲν τὸν θεωροῦσι καθαρὸν· εἶνε δὲ τις τῶν ἱερέων ἐπίτηδες διωρισμένος νὰ ἐρευνᾷ ταῦτα ἐπὶ τοῦ κτήνους, καὶ ὄρθιου ὄντος, καὶ ὑπτίου, ἐλκύνων καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἵνα ἴδῃ, ἀν αὕτη ἦνε καθαρά ἐκ τῶν σημείων, τῶν ὠρισμένων, περὶ ὧν

χρησίμευον ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς πρὸς συντήρησιν τῶν νεῶν καὶ τῶν ἱερέων δαπάνας. Πάντα δὲ τὰ κτήματα ταῦτα ἦσαν ἀπηλλαγμένα παντὸς φόρου.

(β) Οἶνος ἀμπέλινο; πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐκ κριθῆς κατασκευαζομένου, ὅστις ἦν προδήλως εἶδος τι ζύθου. Ὁ ἐκ σταφυλῶν οἶνος ἦν σπανιώτατος ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ μάλιστα πρὸ τοῦ Ψαμμητίχου, ὅστις πρῶτος ἤνοιξε τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Ἀριστος δὲ οἶνος· κατὰ Διόδωρον, ἦν ὁ Σεβεννυτικὸς, διὸ ἐπὶ τῶν αυτοκρατορικῶν νομισμάτων τούτου τοῦ Νομοῦ ἀπαντῶμεν βέτρων σταφυλῆς.

(γ) Ἐντεῦθεν εἶχε βεβαίως τὴν πηγὴν του καὶ τὸ τοῦ Πυθαγόρου μυστικὸν παράγγελμα πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μύστας «κυάμων ἀπέχεσθαι». Ὡς γνωστὸν, ὁ Πυθαγόρας ἦθεν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐμύθη παρὰ τῶν ἱερέων τὰ μυστήρια τῆς σοφίας των.

(δ) Ἐπαφον καλεῖ ὁ Ἡρόδοτος τὸν Ἄπιν, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ὡς ἢ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπὸ μερρῆν βόες ἐνσάρκωσις τοῦ Ὀσίριδος. Κατὰ τοὺς Ἕλληνας, ὁ Ἐπαφος ἦν υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς εἰς δάμαλιν μεταμορφωθείσης ἐρωμένης αὐτοῦ Ἰούς, καὶ ἐδασίλευσε τῆς Αἰγύπτου, ἔκω ἐκ τῆς Μέμφιδος, θυγατρὸς τοῦ Νεῖλου, ἐγέννησε τὴν Λιδύαν, κ.τ.λ.

θά ὁμιλήσω ἀλλαχοῦ παρατηρεῖ δὲ καὶ τὰς τρίχας τῆς οὐράς, ἐὰν αὐταὶ ἔχουσι κατὰ φύσιν. Ἐὰν δὲ ὁ βοῦς εὐρεθῆ καθαρὸς κατὰ πάντα ταῦτα, σημειώνει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ὡς τοιοῦτον διὰ περιτελιζέως περὶ τὰ κέρατα σχοινίου βυβλίνου, (ἐκ παπύρου), καὶ ἔπειτα, ἐπιπλάσας ἐπὶ τοῦ σχοινίου γῆν σημαντρίδα, τὴν σφραγίζει διὰ τοῦ δακτυλιδίου του· τότε δὲ φέρουσι τὸν βοῦν εἰς τὸ θυσιαστήριον· εἶνε δὲ ἀπηγορευμένον εἰς ἱερέα ἐπιποινῆ θανάτου νὰ θύσῃ βοῦν, μὴ ὄντα πρότερον οὕτως ἐσφραγισμένον. Δοκιμάζεται λοιπὸν τὸ κτήνος κατὰ τὸν ῥηθέντα τρόπον.

§ 39. Ἡ θυσία δὲ γίνεται παρ' αὐτοῖς ὡδὲ πως· ὁδηγήσαντες τὸ οὕτως ἐσφραγισμένον κτήνος πρὸς τὸν βωμὸν, ὅπου πρόκειται νὰ θυσιασθῆ, ἀνάπτουσι πυρὰν· ἔπειτα δὲ βαντίζουσι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ θύματος οἶνον, καὶ ἀφοῦ ἐπικαλεσθῶσιν τὸν θεόν, σφάζουσι αὐτό· ἀφοῦ δὲ τὸ σφάζωσιν, ἀποκόπτουσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ τὸ μὲν σῶμα τοῦ κτήνου ἐκδέρουσι τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκείνην, ἀφοῦ τὴν καταρσθῶσι πολὺ, ὅπου ὑπάρχει ἀγορὰ, καὶ εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ Ἕλληνας ἔμποροι ἐπιδημοῦντες, τὴν φέρουσι ἐκεῖ καὶ τὴν πωλοῦσι εἰς αὐτούς· ὅπου δὲ μὴ ὑπάρχωσι παρόντες Ἕλληνας, τὴν ῥίπτουσι εἰς τὸν ποταμὸν (α). Καταρῶνται δὲ τὰς κεφαλὰς λέγοντες τὰ ἐξῆς: ἐὰν τι μέλλῃ νὰ γείνη κακὸν εἴτε εἰς αὐτούς τοὺς θύοντας, εἴτε εἰς τὴν Αἴγυπτον σύμπασαν, ἢς τραπῆ εἰς τὴν κεφαλὴν ταύτην (β). Κατὰ μὲν τὰς κεφαλὰς τῶν θυ-

(α) Καὶ ὁ Αἴλιανός ἀναφέρει, ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Ὀμβίτου νομοῦ, εἰς ἔν, ἔντα ἀμέτρως ἐπὶ τὸν καταβρίκην τοῦ Νεῖλου, δὲν ἐπιδήμιον προδήλως Ἕλληνας, οὐδέποτε ἔρωγον τὰς κεφαλὰς τῶν θυομένων ζώων, ἀλλὰ τὰς ἔριπτον πρὸς τοὺς γραχιθεῖλους, οἰσιναι, χαίροντες καὶ περισκερῶντες, κατεβουγίζον αὐτάς.

(β) Ἀνάλογόν τινα ἐξισλαστικὴν ἱεροτελεστίαν εὐρίσκουμεν καὶ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἐν τῇ εἰς τὴν ἔρημον ἀποδημίᾳ τοῦ φέροντος τὰς ἀμαρτίας τῶν παντῶν τράγου,

μένων κτηνῶν καὶ τὴν ἐπιβάντισιν τοῦ οἴνου πάντες οἱ Αἰγύπτιοι φυλάττουσι τὰς αὐτάς διατάξεις εἰς πάσας αὐτῶν τὰς θυσίας· ἔνεκα δὲ τούτου τοῦ νόμου οὐδεὶς τῶν Αἰγυπτίων τρώγει ποτὲ τὴν κεφαλὴν οὐδενὸς ἐμφύχου ὄντος.

§ 40. Ἡ δὲ ἐξαίρεσις τῶν ἐντοσθίων τῶν θυομένων ζώων καὶ ἡ καθῆσις αὐτῶν ἐκτελεῖται διαφόρως εἰς κάθε εἶδος θύματος. Ἐρχομαι δὲ τώρα νὰ εἴπω περὶ τῆς θεᾶς, ἣν νομίζουσι μεγίστην, καὶ εἰς τιμὴν τῆς ὁποίας ἄγουσιν ἑορτὴν μεγίστην. Ἀφοῦ πρῶτον νηστεύσωσιν εἰς τιμὴν τῆς Ἰσιδος καὶ εὐχθῶσιν εἰς αὐτήν, θυσιάζουσι τὸν βοῦν· ἔπειτα ἐκδέρουσι αὐτὸν, καὶ, ἐξαγαγόντες τὴν κοιλίαν αὐτοῦ πᾶσαν, ἀφίνοσιν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ τὰ λοιπὰ σπλάγγνα καὶ τὴν πημελὴν, ἀποκόπτουσι δὲ τὰ σκέλη, καὶ τὸ ἄκρον τῆς ὀσφύος, καὶ τοὺς ὠμούς, καὶ τὸν τράχηλον· μετὰ δὲ ταῦτα γεμίζουσι τὸ σῶμα τοῦ βοῦς δι' ἄρτων καθαρῶν, καὶ μέλιτος, καὶ ἀσταφίδων, καὶ σύκων, καὶ λιθανωτοῦ, καὶ σμύρνης, καὶ ἄλλων ἀρωμάτων, καὶ τότε τὸ καίουσιν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, καταχέοντες ἐπ' αὐτοῦ ἔλαιον ἄφθονον· θύουσι δὲ, ἀφοῦ πρότερον νηστεύσωσι, καὶ, ἐν ᾧ καίονται τὰ θύματα, τύπτονται πάντες· ἀφοῦ δὲ τελειώσωσιν νὰ τύπτονται, παρατίθενται αὐτοῖς τὰ λείψανα τῆς θυσίας ὡς γεῦμα.

§ 41. Τοὺς μὲν καθαρὸς ἄρβενας βόας καὶ τοὺς μόσχους πάντες οἱ Αἰγύπτιοι θυσιά-

• Καὶ προσάξει τὸν χίμαρον (ἔριπον) τὸν ζῶντα· καὶ ἐπιθήτη Ἀαρὼν τὰς δύο χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμαροῦ τοῦ ζῶντος, καὶ ἐξαγορεύσει ἐπ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ πάσας τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ πάσας τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν· καὶ ἐπιθήσει αὐτὸς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμαροῦ τοῦ ζῶντος, καὶ ἐξαποστελεῖ ἐν χειρὶ ἀνθρώπου ἐοίμου εἰς τὴν ἔρημον· καὶ λήψεται ὁ χίμαρος ἐπ' ἑαυτῷ τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς τὴν ἄβυσσον· καὶ ἐξαποστελεῖ τὸν χίμαρον εἰς τὴν ἔρημον. (Λευϊτ. 15Τ. 21-23).

ζουσι· τὰς δὲ ἀγελάδας δὲν τοῖς εἶνε συγχωρημένον νὰ θυσιάζωσι· διότι εἶνε ἀφιερωμένοι εἰς τὴν Ἰσιδα, ἧς τὸ ἄγαλμα, ἐνῶ εἶνε γυναικόμορφον, φέρει κέρατα βοῦς, (α) καθ' ἓν τρόπον καὶ οἱ Ἕλληνας παριστάνουσι τὴν Ἰῶ. Καὶ οἱ Αἰγύπτιοι πάντες ὁμοίως σέβονται τὰς ἀγελάδας πολὺ περισσώτερον παντὸς ἄλλου βοσκήματος, οὗ ἔνεκα οὔτε ἀνὴρ Αἰγύπτιος, οὔτε γυνή, φιλοῦσι ποτὲ Ἕλληνα εἰς τὸ στόμα, οὔτε μάχαιραν Ἕλληνας μεταχειρίζονται, οὔτε ὀφθαλμοὺς, οὔτε λέβητα, οὔτε κρέας βοῦς καθαροῦ, διαμελισμένου δι' ἑλληνικῆς μαχαίρας, γέουσαι. Θάπτουσι δὲ τοὺς θνήσκοντας βόας κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον· τὰς μὲν ἀγελάδας ῥίπτουσι εἰς τὸν ποταμὸν, τοὺς δὲ ἀρσενικοὺς βόας χώνουσιν ὑπὸ τὴν γῆν εἰς τὰ προάστεια, ἀφήνοντες, ἢ τὸ ἐν, ἢ καὶ ἀμφότερα τὰ κέρατα, νὰ ἐξέχωσι, χάριν σημείου. Ἀφοῦ δὲ σαπίσῃ τὸ πτώμα, καὶ φθάσῃ ὁ διωρισμένος καιρὸς, ἔρχεται εἰς ἐκάστην πόλιν πλοῖον ἐκ τῆς Προσωπίτιδος καλουμένης νήσου (ε), ἣτις κεῖται μὲν ἐν τῷ Δέλτα, ἔχει δὲ περίμετρον ἐννέα σχοίνων. Ἐν ταύτῃ λοιπὸν τῇ Προσωπίτιδι νήσῳ ὑπάρχουσι μὲν καὶ ἄλλαι πόλεις πολλαί, ἐκείνη δὲ,

(α) Πάντα ἀληθῶς τῆς Ἰσιδος τὰ ὁμοιώματα φέρουτιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τὴν συνιστάμενον ἐκ τοῦ δίσκου τῆς πανσελήνου μεταξύ δύο κεράτων βοῦς.

(β) Ἡ νῆσος αὕτη, κειμένη κατὰ τὴν κορυφὴν τοῦ Δέλτα, ἐπληρωμένη ἐκ τοῦ Σεβεννυτικῆς κλάδου τοῦ Νεῖλου πρὸς ἀνατολὰς καὶ τοῦ Κανωδικῆς πρὸς δυσμὰς, συνδεομένων πρὸς βορρῆν διὰ μεγάλης διάρκειας. Ἐπὶ τῶν Φαραῶν, καὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν Ῥωμαίων ἀπετέλει ἡ νῆσος αὕτη ἴδιον νομὸν, καλούμενον Χένες ἐπὶ τῶν Φαραῶν καὶ Προσωπίτην ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων. Ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ, κειμένη κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Κανωδικῆς κλάδου καὶ πλησιέστατα τῆς εἰς αὐτὸν ἐκβολῆς τῆς διάρκειας, ἐκαλεῖτο κατὰ τὰς ἱερογλυφικὰς ἐπιγραφὰς, Παρι-σέπ, ἐξ οὗ ὁ κ. Βρούξ φρονεῖ, ὅτι ἐπληρωμένη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τὸνομα π ρ ο σ ω π ι ε, ὡς καλεῖ τὴν πόλιν ταύτην ὁ Πτολεμαῖος καὶ ὁ Βυζάντιος Στέφανος, καὶ ἐξ οὗ ἐπεκλήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὀλόκληρος τε ὁ Νομὸς καὶ ἡ νῆσος.

ἐξ ἧς ἀναχωροῦσι τὰ πλοῖα, ὅπως ἀνακομισθῶσι τὰ ὄστα τῶν βοῶν, καλεῖται Ἀ τ ἄ ρ ε η χ ι ε (γ)· ὑπάρχει δ' ἐν αὐτῇ ἰδρυμένον ἱερόν τῆς Ἀφροδίτης. Ἐκ ταύτης τῆς πόλεως ἀπέρχονται πολλοὶ εἰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐκθάπτοντες τὰ ὄστα, τὰ φέρουσι καὶ τὰ θάπτουσι εἰς ἓνα τόπον ὄλοι. Ὅμοίως δὲ μὲ τὸς βόας θάπτουσι καὶ τὰ ἄλλα κτήνη ἀποθνήσκοντα· οὕτως εἶνε νομοθετημένον περὶ αὐτῶν· διότι δὲν φρονέουσιν οὐδὲ ταῦτα. (ἀκολουθεῖ).

ΣΥΝΟΨΙΣ

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(Συνέχεια.— Ἰδε ἀριθ. 7.)

Ἔτει 3,600 ἀπὸ τῆς δημιουργίας ὁ Εὐαγόρας κατέστη ὁ ἰσχυρότερος τῶν ἐν τῇ νήσῳ βασιλέων. Ἀπέκτησε μέγα ὄνομα καὶ φήμην, καὶ πολλοὺς τῶν ἄλλων εἰς ἑνωσιν ἤγαγε. Τότε καὶ ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων Κόνων, ἠττηθεὶς ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, κατέφυγεν εἰς Κύπρον καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὴν τοῦ Εὐαγόρου προστασίαν, ἥνπερ οὐδαμοῦ ἀλλοῦ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ. Τοσοῦτον δὲ ἐσυμφιλίωθησαν οἱ δύο οὗτοι μεγάλοι ἄνδρες, ὥστε ἡ φιλία αὐτῶν διετηρήθη πάντοτε ἀκμαία μέχρι τοῦ τέλους τῆς ζωῆς των. Ὁ Κόνων, χαίρων μεγάλης ὑπολήψεως ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμωνος, κατάρθωσε, διὰ τοῦ ἱατροῦ Κτησίου, νὰ συμφιλίωσῃ αὐτὸν μετὰ τοῦ Εὐαγόρου, ὅστις ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ἄνευ διαταγῆς του, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ Πέρσης διέκειτο δυσμενῶς πρὸς αὐτόν.

Οἱ δύο φίλοι, Εὐαγόρας καὶ Κόνων, ἐσχέ-

(γ) Τὸ ἱερογλυφικὸν ὄνομα τῆς πόλεως ταύτης εἶνε Ἀ θ α ρ - Β ἄ κ ι, σημαίνον ἱ ε ρ ὸ ν τ ῆ ς Ἀ θ ὤ ρ, ἣν οἱ Ἕλληνας ἐξωμοίουν τῇ ἐαυτῶν Ἀφροδίτῃ.

πτοντο πάντοτε νά καταβάλωσιν, ἢ κἀν νά σμικρύνωσι τὴν δύναμιν τῶν Λακεδαιμονίων, ὄντων φοβερῶν τότε καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ περιέμενον νά παρουσιασθῇ αὐτοῖς κατάλληλος περίστασις. Ἦσαν δ' ἀμφοτέροι πολιταῖαι Ἀθηναῖοι, ὁ μὲν Κόνων κατὰ γέννησιν, ὁ δ' Εὐαγόρας ὡς ἐκ τῶν μεγάλων αὐτοῦ πρὸς τὴν πολιτείαν ἐκδουλεύσεων. Οἱ Λακεδαιμόνιοι, κυριεύσαντες πολλοὺς τόπους τῶν Σατραπῶν τῆς Ἀσίας, κύριοι αὐτῶν κατέστησαν μὴν εὐρίσκοντες οὐδεμίαν ἐκ μέρους τῶν πρώτων κατακτητῶν ἀντίστασιν, ὡς ἐκ τῆς ἀδυναμίας των. Ὁ Εὐαγόρας συνεβούλευσε τότε τοὺς Σατράπας νά κτυπήσωσι κατὰ θάλασσαν τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ ἐπέτυχεν νά λάβῃ τὴν ἀρχηγίαν τῶν Περσῶν ὁ Κόνων, ὅστις προσέβαλεν αὐτοὺς πλησίον τῆς Κνίδου καὶ ἐκέρδισε τὴν λαμπρὰν ἐκείνην νίκην, τὴν περίφημον τότε καταστάσαν. Ἡ ἥττα τῶν Λακεδαιμονίων ἐμυδένησε τὴν ἀριστοκρατίαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι εἰς ἐνδειξιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Εὐαγόραν καὶ Κόνωνα, ἤγειραν αὐτοῖς ἐν Ἀθήναις ἀνδριάντας. Πausan. Βιβ. Α'.

Ὁ Εὐαγόρας κατακτησας πολλὰς τῆς νήσου πόλεις προσεπάθει βασιλεὺς ἀπάσης τῆς Κύπρου νά κηρυχθῇ. Ἀλλ' οἱ Κύπριοι βασιλεῖς, ζητήσαντες τὴν βοήθειαν τοῦ Πέρσου, ὅστις, μολοντί φίλος τοῦ Εὐαγόρου, δὲν ἐπεθύμει ὅμως νά ἐκτανθῇ ἡ ἐξουσία τοῦ ἐπιδεδιξίου τούτου ἀνδρός καθ' ὅλην τὴν νήσον καὶ νά ἔχη οὕτως ὑποχείριον ὅλην τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἔτυγον αὐτῆς. Ὑπεσχέθη κατ' ἀρχὰς νά στείλῃ βοήθειαν τοῖς κινδυνεύουσι βασιλεῦσι Κυπρίοις, χωρὶς ὅμως νά κηρυχθῇ φανερὰ ἐνκντίον τοῦ Εὐαγόρου.

Ἐξ ἑτῆ δλόκληρα ἐπολέμει ὁ Εὐαγόρας, ἔτει 3,64 κ, καὶ οἱ ἐχθροὶ του πάντοτε κατεβάλλοντο καὶ ἐμυδενίζοντο. Ἐνεθάρρυνε δὲ τοὺς Ἑλληνας πάντοτε κατὰ τοῦ κοινοῦ αὐτῶν ἐχθροῦ, τοῦ Πέρσου, καὶ συνεβούλευσε νά

ἐνώσωσι τὰς δυνάμεις των καὶ ν' ἀποδιώξωσιν αὐτὸν, εἰ δυνατόν, τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ Ἀρταξέρξης κατ' ἀρχὰς μικρὰς βοηθείας παρεῖχε τοῖς βασιλεῦσι Κυπρίοις, πολεμῶν τοὺς Ἑλληνας καὶ ἔχων τὰς μεγαλειτέρας αὐτοῦ δυνάμεις ἀπασχολημένας. Ἀλλ' ὅταν ἤλευθερώθη ἀπὸ τοῦ καταστρεπτικοῦ ἐκείνου πολέμου ἐκτύπησε τὸν Εὐαγόραν μ' ὄπλιν του τὰς δυνάμεις. Ὁ Ὀρόντης, γαμβρὸς του, ὠδήγησεν ἐπὶ τῆς νήσου τριακοσίας χιλιάδας στρατοῦ, καὶ ὁ Τυριβάκης, εἰς τῶν ἐνδόξων στρατηγῶν τῶν Περσῶν, στόλον ἐκ τριακοσίων πλοίων. Καὶ ὁ Εὐαγόρας συνήθροισεν ὅσον ἡδύνατο περισσύτερον στρατὸν καὶ πλοῖα, ἀλλ' αἱ δυνάμεις του ἦσαν πολὺ κατώτεραι τοῦ Πέρσου, διότι, ὁ μὲν στρατὸς του συνίστατο ἀπὸ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρας, ὁ δὲ στόλος του ἀπὸ ἑννεήκοντα πλοῖα. Μολοντοῦτο ἡ μεγάλη ἀνδρεία του καὶ ἡ στρατηγική του ἐπιδειξίότης κατώρθωσαν πολλὰ, ἄξια τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς φήμης του. Καὶ κατὰ πρῶτον ἐβύθισε πολλὰ πλοῖα, φέροντα εἰς τοὺς Πέρσας τροφὰς, ἔπειτα, ἐκτύπησεν ἐν μέρος τοῦ περσικοῦ στόλου, εὐρεθέντος μεμονωμένου, καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν, κυριεύσας καὶ πολλὰ πλοῖα. Μετὰ ταῦτα ἐνδυναμωθείς μετὰ πέντε ἄλλων πλοίων, ἄπερ ὁ Ἀχορις, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν, ἐπεχείρησε γενικὴν κατὰ τοῦ στόλου τῶν Περσῶν ἐφοδον, ἀλλ' ἠτήτηθαι ἕνεκα τοῦ ἀριθμοῦ, ἀπεσύρθη εἰς Σαλαμίνα, ἣν οἱ Πέρσαι ἐπολιόρκησαν καὶ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ὁ Εὐαγόρας, θέσας ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ τὸν υἱὸν του Πρωταγόραν, ἀπέδρα λάθρα τοῦ φρουρίου καὶ ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον, ἐλπίζων ὅτι ἤθελε τύχει νέας βοηθείας. Ἀλλ' ἀποτυχὼν ἐπέστρεψεν πάλιν εἰς Κύπρον καὶ εὔρε τὸ φρούριον στενωῶς πολιορκημένον καὶ μὴ δυνάμενον πλέον ν' ἀντιστῆ εἰς τοὺς πολυαριθμούς τῶν Περσῶν στρατούς. Ἦναγκά-

σθη λοιπὸν νά κλείσῃ συνθήκην ἐξευτελιστικὴν, ὑποτασσόμενος εἰς τοὺς ἐχθροὺς του καὶ ὑποσχόμενος νά πληρῶνῃ αὐτοῖς φόρους, ν' ἀναγνωρίζῃ ὡς κύριόν του τὸν Ἀρταξέρξην καὶ νά μὴν ἐπιχειρήσῃ πλέον ἐκστρατεῖαν κατὰ τῶν ἄλλων τῆς νήσου βασιλείων.

Ἡ τύχη ὅμως καὶ πάλιν δὲν ἤργησε νά ἔλθῃ εἰς βοήθειάν του καὶ νά παρουσιάσῃ αὐτῷ κατάλληλον περίστασιν ὅπως ἀποκαταστήσῃ ὀλιγώτερον ἐπαχθεὶς τοὺς ὄρους τῆς συνθήκης δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τοὺς συμπατριώτας του.

Ὁ Ὀρόντης, ζηλεύσας τὴν δόξαν τοῦ Τυριβάκου, διέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἀρταξέρξην, ὡς φίλον τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ἐπιβουλεύμενον τὸν θρόνον του, καὶ κατόρθωσε νά συλλάβῃ καὶ δέσμιον ν' ἀποστείλῃ αὐτὸν εἰς τὴν Περσίαν. Φοβηθείς ὅμως κατόπιν τὸν στρατὸν, ὅστις ἤρχισε νά γογγύζῃ κατ' αὐτοῦ, διέλυσε τὴν πολιορκίαν τῆς Σαλαμίνας καὶ ἀπεδέχθη σχεδὸν ἀπάσης τὰς ὑπὸ τοῦ Εὐαγόρου προταθείσας τροποποιήσεις τῆς πρώτης συνθήκης. Ἐτει δὲ 3,619, ἡ Σαλαμίς ἦτο πάντῃ σχεδὸν ἐλευθέρη καὶ ἡσυχος.

Οὕτως ὁ ἐνδοξὸς Εὐαγόρας ἐθιράμβευσε κατὰ τῶν ἐχθρῶν του καὶ νικῶν καὶ νικώμενος. Ἐξῆσε δὲ μετὰ τὴν συνθήκην ταύτην δώδεκα ἔτη, καθ' ἃ ἐστόλισε τὰς πόλεις μὲ ἐπιστήμας, μὲ τέχνας καὶ μὲ οἰκοδομὰς ἀξιολόγους, ἐγύμνασε τοὺς στρατοὺς του, κατέστησε τὸν στόλον του ἰσχυρὸν καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐφάνη ἄξιος καθ' ὅλα τοῦ ὀνόματος τοῦ καλοῦ βασιλέως καὶ πατρὸς διὰ τὸν λαόν του.

Τοῦτον διεδέχθη ὁ πρωτότοκος υἱὸς του Νικοκλῆς, ὅστις ἐκκληρονόμησε σὺν τῷ σκύπτῳ καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ πατρὸς του. (α) Ἐ-

(α) Ὁ Ἰσοκράτης, ὅστις ἔγραψε τὸν ἐπιτάριον τοῦ πατρὸς του, ἀπέστειλε καὶ πρὸς αὐτὸν παραινετικόν, ἐν ἀντήμειψι δι' εἴκοσι ταλάντων.

βασιλευσεν ἡσύχως ἐπὶ πολλὰ ἔτη, φροντίσας ν' ἀποπληρώσῃ τὰ ὑπέρογκα τοῦ πατρὸς του χρέη, εἰς ἃ καθυπεβλήθη ἕνεκα τῶν μακρῶν πολέμων, καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ τὸ βασιλείον του σεβαστὸν οικονομικῶς τε καὶ στρατιωτικῶς. Ἀπέθανε δὲ εὐλογούμενος καὶ ἐπαινούμενος ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του.

Ὁ υἱὸς του ὅμως Εὐαγόρας ὑπελείπετο πολλὰ τῶν ἀρετῶν τοῦ πατρὸς του. Διὸ διωχθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ Πρωταγόρου, συναινέσει καὶ ἐγκρίσει τῶν ἀρχόντων, κατέφυγεν εἰς Ἀθήνας. Διοδ. Βιβ. ΙΕ'. Ὁ Πρωταγόρας δὲ ἔλαβε τὸ σκῆπτρον καὶ ὠνομάσθη βασιλεὺς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀποθανόντος τοῦ Ἀρταξέρξου Μνήμωνος, ἡ Περσία εὐρίσκατο εἰς ἀκαταστασίαν καὶ ταραχὴν, καὶ πολλὰ μέρη τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἐπανέστησαν κατὰ τῆς δυναστείας τῆς. Ὁ Νεκτεναβῶ, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, συνεμάχησε μετὰ τῆς Φοινίκης, Σιδῶνος καὶ Κύπρου, κατὰ τοῦ κοινοῦ αὐτῶν ἐχθροῦ, καὶ ἐνώσαντες τὰς δυνάμεις των ἀπεράσισαν ἡ νά τύχῃσι τῆς ἐλευθερίας των, ἢ νά ἀπολεσθῶσιν.

Ὁ Ἀρταξέρξης ὄχρος, μαθὼν τῶν Κυπρίων τὴν ἐπανάστασιν, διέταξε τὸν Ἰδριέα, βασιλεὺς τῆς Καρίας, νά κηρύξῃ κατ' αὐτῶν πόλεμον ἐξοντώσεως. Οὗτος δὲ πάραυτα ἐτοίμασας στόλον, ἔστειλεν αὐτὸν μετ' ὀκτὼ χιλιάδων Ἑλλήνων, (α) ὑπὸ τὸν Ἀθηναῖον Φωκίωνα, καὶ ὁ Πέρσης ἀρκετὰς ἄλλας δυνάμεις ὑπὸ τὸν ἐξωσθέντα Εὐαγόραν. (β) Φθάσαντες ὁ τε Φωκίων καὶ Εὐαγόρας εἰς τὰ παράλια τῆς νήσου ἐνεδυναμώθησαν περισσότερον εἰσέτι, διότι μεγάλαι βοήθειαι ἐστάλησαν αὐτοῖς ἐκ τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας. Ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς νήσου, ἀπόφασιν ἔχοντες ν'

(α) Οἱ Ἀθηναῖοι ἦταν φίλοι τότε τῶν Περσῶν.

(β) Ὁ Εὐαγόρας κατόρθωσε νά κηρυχθῇ τῶν Περσῶν στρατηγός, διότι ἐγνώριζε, φαίνεται, τὸν τόπον.

ἀποτινάξωσι τὸν περσικὸν ζυγὸν, ἤνωσαν τὰς δυνάμεις των καὶ πολλὰ ἔργα, ἄξια ἐπαίνου κατώρθωσαν.

Ὁ Νεκτεναβὼ, μαθὼν ὅτι οἱ Σιδωνιοὶ καὶ Φοίνικες δύο φορές κατατρόπωσαν τοῦ Πέρσου τὰ στρατεύματα, ἀπέστειλε Μέντορά τινα ῥόδιον ἵνα βοηθήσῃ καὶ ἐνθαῤῥύνη αὐτούς. Ἄλλ' ὁ δόλιος Μέντωρ ἐπρόδωκεν εἰς τοὺς Πέρσας τοὺς Σιδωνίους, καὶ συνεφώνησε μετὰ τοῦ Ὄχου νὰ παραδώσῃ αὐτῷ τὴν Σιδῶνα ἀντὶ εὐτελοῦς ἡμοιβῆς. Οἱ Σιδωνιοὶ, κατακαύσαντες τὰ πλοιά των, εὕρισκοντο ἐντὸς τῆς πόλεως, ἀποφασισμένοι νὰ νικήσωσιν ἢ ν' ἀποθάνωσιν. Ἄλλ' ἐννοήσαντες τὴν προδοσίαν τοῦ Μέντορος ἔθεσαν πῦρ εἰς τὴν πόλιν καὶ κατεκάησαν ἅπαντες μετὰ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν. (α) Ὁ φοβερὸς οὗτος ὄλεθρος τῆς ἀξιολόγου τῆς χώρας, ἔτει 3,652, ἐνέβαλεν εἰς φόβον μέγαν τοὺς λοιποὺς συμμάχους. Ἐζήτησαν ὅθεν ἅπαντες νὰ υποταχθῶσιν ἐκουσίως εἰς τὸν Ὄχον, ὅστις ἐδέχθη τοὺς πρέσβεις των καὶ μετεχειρίσθη αὐτοὺς ἐπιεικῶς.

Ἀφῆκε τὸν Πρωταγόραν, βασιλέα τῆς Σαλαμίνας, τὸν δ' Εὐαγόραν ἔστειλεν εἰς ἄλλο μέρος νὰ ἐξουσιάζῃ. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἀποδειχθεὶς ἀνίκανος καὶ καταχραστὴς βασιλεὺς ἀπεδιώχθη καὶ κατέφυγεν εἰς Σαλαμίνα, ὅπου συλληφθεὶς ἐθανατώθη. Διόδ. Βιβ. ΙΕ'.

(ἄκολουθεῖ)

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Τὰ ζῶα ἔχουσιν γλῶσσαν; Οἱ ποιηταὶ ἀποκρίνονται καταφατικῶς, οἱ φυσιολόγοι ἐνίστανται. Ἐν τούτοις εὕρισκονται καὶ οὗτοι

(α) Οἱ ἱστορικοὶ ἀναφέρουσιν ὅτι ἀπωλέσθησαν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα χιλιάδας ἄνευ τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων. Αὐτὸς δὲ ὁ Τέννος, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ὅστις συνέπραττε μετὰ τοῦ Μέντορος, συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὄχου, πλήρωσε διὰ σκληροῦ θανάτου τὴν ἀνανδρὸν προδοσίαν του.

εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι κραυγαί τινες ἔχουσιν ὀρισμένην σημασίαν καὶ ἀρθροῦνται καθαρώτατα. Οὕτω λ. χ. ὁ αἴλουρος ἠδύνατο νὰ κριθῇ ἄξιος σινικῆς καταγωγῆς, διότι λέγει μ ι ἄ ο, λέξιν ἐσηματισμένην ἐξ ἐνὸς χειλοπροφέροτος καὶ τριῶν φωνηέντων, ὡς ἤθελε πράξει ὁ γνησιώτερος μανδαρίνος. Πόσοι δὲ τρόποι προφορᾶς τῆς μοναδικῆς ταύτης λέξεως. Ἀκούετε αὐτὴν ἀντηχοῦσαν ἐπὶ τῶν στεγῶν εἰς ὠραίαν τινὰ νύκτα Μαρτίου. Εἶναι σάλπισμα, ἐπιτακτικὴ πρόσκλησις ὄντος ὕπερ ἐννοεῖ τὸν βίον μόνον κατὰ ζεύγος. Καὶ ὅταν ἡ σύντροφός του φθάσῃ, ὁποῖα διωδία! Ὅποῖος πλοῦτος ἐκφράσεων! Ὑπάρχει ἐπίσης τὸ θωπευτικὸν μ ι ἄ ο, τὸ μ ι ἄ ο τῆς πλήξεως, τὸ μ ι ἄ ο τῆς λαιμαργίας, τὸ θριζμθευτικὸν μ ι ἄ ο τῆς κλοπῆς, τὸ μ ι ἄ ο τῆς ὀνηρίας, τὸ μ ι ἄ ο τῆς ἀλαζονείας· τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα ἠδύνατο νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς αὐτὸ τὸ μ ι ἄ ο.

Πράγμα παράδοξον ὁ κύων ὅστις θεωρεῖται καὶ εἶνε νοήμων, δὲν ἔχει κραυγᾶς. Ὑλακτεῖ ἀλλὰ δὲν κάμπτει τὴν φωνὴν του. Ὁ κύριός του μόνος, μετὰ τὸ λεπτόν ἐκεῖνο αἶσθημα, τὸ ἐμφαίνειν πατρικὴν τινα ἰδιότητα, μαντεύει γλῶσσαν εἰς τοὺς ἀνάρθρους τούτους ἤχους. Καὶ τὸ πρόβατον, τὸ φυσικῶς εὐηθεῖς, λέγει μ π ἔ! Ἐν τούτοις μὴ συκοφαντῶμεν τὸν κύνα· ὁ πολυμαθὴς κ. Blanchard, δημοσιεύσας ἀρτίως περὶ τούτου εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν τῶν Δύο Κόσμων» ἄρθρον μεστὸν πληροφοριῶν, ἀφηγεῖται ὅτι κύων εὐρὼν εἰς ἔρημον λειμῶνα τὸ πτώμα βοῦς ἐκδεδαρμένον, ἔσπυσεν εἰς τὸ χωρίον νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς συντρόφους του. Μετὰ μίαν σχεδὸν ὥραν τὸ πτώμα διεμελίσθη ὑπὸ τοὺς ὠραίους ὀδόντας μεγάλης συμμορίας κυνῶν.

Ὑπάρχει λοιπὸν ἡ γλῶσσα τῶν σημείων. Καὶ ἡ στοιχειώδης αὐτὴ ἀλλ' οὐχ ἦττον ἐκ-

φραστικωτάτη γλῶσσα, ὑφίσταται καὶ εἰς τὰς κατωτέρας ἐτι βαθμίδας τῆς ζωικῆς κλίμακος. Ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα ὅτι εἶδον, θερρινὴν τινα ἡμέραν, κοχλίαν νεκρὸν ἐκτὸς τῆς κόγχης ἐκτάδην κείμενον κατὰ μεσον ἄτραποῦ· μύρμηξ τις τὸν ἐπλησίασεν, ἤρξατο δὲ νὰ ὀσφραίνεται τὴν πλουσίαν ταύτην λείαν καὶ νὰ τὴν ὑποβάλῃ ὑπ' ὕλας τὰς αἰσθήσεως του. Αἶφνης στρέφει ταχέως πρὸς τὰ ὀπίσω· τὰ κεράτια του ἐσαλεύοντο, ὄλον δὲ τὸ μικρὸν αὐτοῦ σῶμα ἐφαίνετο τεταραγμένον ὑπὸ νευρικῶν κινήσεων. Συνήντησε πολλοὺς τῶν συντρόφων του, τοὺς ἐσταμάτησε καὶ προσέτριψε τὰ κέρατα αὐτοῦ πρὸς ἐκεῖνα ἐκάστου μύρμηκος μετ' ἰδιαζούσης φρικιάσεως, ἥτις ἐσήμαινε τὴν ἐξῆς παρακάλειυσιν «Ἄγεται λοιπὸν ἐκεῖ κάτω! Θὰ εὕρετε προμήθειαν ζωοτροφῶν, ἥτις θὰ σᾶς ἐπαρκέσῃ ἀφθόνως ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας». Μετὰ ἐν τέταρτον ἅπανα ἡ μυρμηκία κατεσπάρασσε τὸν κοχλίαν διαμελίσασα εἰς μικρὰ ἀδιόρατα τεμάχια. Μετὰ μίαν δὲ στιγμὴν ὁ τόπος εἶχεν ἐντελῶς καθαρισθῆ.

Ἐὰν τὰ ζῶα τὰ βιοῦντα ἐν κοινωνίᾳ δὲν ὠμίλουν, πῶς ἠδύνατο νὰ ἐκτελῶσι χειρισμοὺς τινὰς δι' οὓς ἀπαιτεῖται προηγουμένη συνεννόησις; Οἱ κερκοπίθηκες, χαριέστατοι πιθηκίσκοι τῆς Ἀφρικῆς, ἐνοῦνται κατὰ συμμορίας ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν γηραιοῦ ἀρχηγοῦ, ἄρχοντος πολιῦ καὶ πολυπείρου. Ἡ συμμορία ἀπέρχεται εἰς διαρπαγὴν, προπορευομένου τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ· οἱ κερκοπίθηκες ἀναβαίνουσι τοὺς ὑψηλοτέρους κλάδους τῶν δένδρων, «τὴν ἀτέρμονα κορυφὴν τῶν δασῶν» κατὰ τὴν ῥῆσιν τοῦ Σατωβριάν. Ὁ γηραιὸς πίθηξ ἐξετάζει τὸν ὀρίζοντα. Εἰς τὸ πρῶτον ἀνίσχυον σημεῖον ἐκπέμπει κρυγὴν φόβου, ἢ δὲ συμμορία φεύγει ἐσπευσμένως καὶ ἐν ἀταξίᾳ. Ἐὰν ὅμως τὰ πράγματα βαίνωσι κατ' εὐχὴν καὶ οὐδὲς ὑφίσταται κίνδυνος, ἡ ἀγ-

γελία συνίσταται εἰς λαρυγγώδεις φθόγγους, οἵτινες οὐδέποτε παρεξηγοῦνται. Τότε δὲ ὁποῖα καταστροφή τῆς κέχρου καὶ τοῦ ἀραβοσίτου!

Νὰ παραθέσω ἐνταῦθα καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ψιττακοῦ; Ἴσως εἶπη τις ὅτι τὸ πτηνὸν τοῦτο δὲν ἐννοεῖ λέξιν ἐξ ὅσων λέγει. Τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἶναι ἀληθές· ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις, καὶ ἐνταῦθα ἡ ἐξαιρέσις δὲν ἐπιβεβαιεῖ τὸν κανόνα. Ἐξῆσα ἐν οἰκειότητι μετὰ ψιττακῶν, οἵτινες ἀπεκρίνοντο εὐδιακρίτως εἰς ὀρισμένα ἐρωτήματα. Ὁ κ. Blanchard, ὅστις δὲν ἔχει ἀξίωσιν ἀκριβοῦς χρονογράφου καὶ ὅστις σέβεται πάντοτε τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐπιστήμης, συμφωνεῖ πληρῆστα μετ' ἐμοῦ. Ἐγνώρισεν ψάρον (πτηνὸν) ἐννοοῦντα κάλλιστα τὴν σημασίαν πολλῶν λέξεων. Ἐν καθαρουσίᾳ γαλλικῆς γλώσσης ἐξέφραζεν ἐπιθυμίας, τὰ δὲ πτερυγίσματά του τὸ ἀπεδείκνυον εὐφραδῶς. Ὁ ψάρος οὗτος ἠγάπα νὰ λούηται· ἐζήτηε πολλάκις ὕδωρ καὶ ὅταν ἐλάμβανε τὸ δοχεῖον ἐκράυγαζεν «ἔλα γρήγορα! ἔλα γρήγορα!» μετ' αὐξούσης ζωηρότητος ἐφόσον δὲν εἰσπηκούετο ἀμέσως.

Γνωστὸν ὅτι ὁ ψιττακὸς δύναται νὰ ζήσῃ ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη. Ὁ Οὐμβολτ ἀφιγήθη ἐπὶ τούτου γεγονὸς ἀληθῶς ἐκτακτον. Δὲν ἠξέυρω τί ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τινα τῶν ἀγριωτέρων χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς. Ἐφθασεν ἐπὶ θέσεως ἀρχαίου χωρίου αὐτοχθόνων, τοῦ ὁποῖου ἡ καταστροφή ἐχρονολογεῖτο πρὸ πολλῶν ἐτῶν. Οἱ τοῖχοι τῶν καλυθῶν ἦσαν κατηρειπώμενοι, τὰ ξύλινα ἐργαλεῖα ἀποσυνετίθεντο δι' ἀπλῆς μόνον ἐπαφῆς.

Αἶφνης ὁ Οὐμβολτ παρετήρησε ψιττακὸν κοιταζόμενον ἐπὶ κλάδου δένδρου, καὶ προφέροντα λέξεις ἀκαταλήπτους, ἐντονωτάτας καὶ εὐκρινέστατας διηρθρωμένας. Συμφωκισμένος μετὰ τὰς γλώσσας τῶν γειτόνων φυλῶν, ὁ Οὐμβολτ ἐπειράθη, ἀλλ' εἰς μάτην, νὰ ἐννοήσῃ τὸ ἴδιωμα τοῦτο. Ὁ ψιττακὸς ὠμίλει

ιδίαν διάλεκτον παραλλάσσουν τῆς ἄλλης, καὶ ἤτις ἦτο τὸ ἰδίωμα ἐξαφανισθείσης φυλῆς, περιωθὲν ἐν τῷ βράμφει πτηνοῦ!

Ἄλλ' ὅτι μάλλον δύναται νὰ διεγείρῃ τὴν ἐκπληξιν εἶναι ὅτι οὐκ ἔστι δὲν ὁμοίει, ὡς προσέπον, δύναται ἐν περιπτώσει νὰ τηρήσῃ εἰς τὴν μνήμην τοῦ λέξεως καὶ τὰς διατυπώσεις εὐδιακρίτως ὡς ἡ φράση ἢ λέγουσα « παπᾶ, μαμᾶ ». Κατὰ τὸ 1715, ὁ Λεϊβνίτιος ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τὴν ἐν Μισνίᾳ ὑπαρξίν κυνὸς λαλοῦντος. Ἦτο, ἔλεγε, « κύων χωρικοῦ, μορφῆς ἐκ τῶν κοινοτέρων καὶ μετρίου μεγέθους ». Τὸ παράδοξον τοῦτο ζῶον, περὶ ἡνίον εἰς τὰ μαθήματα παιδῶν, ἔμαθε τριάκοντα περίπου λέξεις, τὰς ὁποίας ἐπανελάμβανεν ὁσάκις ὁ διδάσκαλός του τὰς ἀπήγγειλε. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐφάνη τοσοῦτον παράδοξον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν ὥστε θὰ ἐθεωρεῖτο ἀπίθανον ἐὰν ὁ ἀνευγκὼν αὐτὸ δὲν περιεβάλλετο διὰ τῆς αὐθεντικότητος ἀνδρὸς ἀξιόπιστου οἷος ὁ ἀὐτόπτης μαρτυρῶν κ. Κ. Λεϊβνίτιος. Ὁ κ. Blanchard, ἐν τούτοις, δὲν κατεπίσθη παντελῶς. Οἱ πίθηκοι, οἱ ὑποψήφιοι οὗτοι τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν θὰ προσεπάθουν νὰ συνδιαλεχθῶσιν ἂν δὲν ὑπῆρχε τὸ ὑπὸ τῆς φύσεως παρεμβλλόμενον αὐτοῖς πρόσκομμα; Ὁ κύων κατὰ τὸν κ. Blanchard ὑπάγεται προφανῶς εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν.

Ὁφείλομεν λοιπὸν ν' ἀρνηθῶμεν εἰς πᾶν εἶδος ζῶων τὸ δῶρον τοῦ λόγου. Ἄλλ' ἢ γλώσσα τῶν σημείων τῶν ἀνθρώπων ἢ ἀπλῶς τῶν μιμητῶν ὑφίσταται βεβαίως, ἢ δὲ μελέτη αὐτῶν ἤθελεν εἶσθαι ἀξία λόγου. Συνήθως λέγουσι περὶ ζῶου νοήμονος ὅτι «δὲν τοῦ λείπει παρὰ ἢ μιλίχ». Ἐχει ὅμως τὸ νεῦμα, τὸ βλέμμα, τὸνους τινὰς τῆς φωνῆς, καὶ ἀξιοῦ, ὅτι εἶναι ἀπερίως εὐαρεστότερον καὶ εὐχερέστερον νὰ συνδιαλεχθῇ τις μετὰ κύνα ἢ γα-

λῆν παρὰ νὰ τῷ διδάξῃ νὰ παίξῃ δ ο μ ι ν ὀ.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων ὁ Γαλλικὸς Χρόνος, κατὰ μετάφρασιν τοῦ «Νεολόγου Ἀθηνῶν.»

Κατὰ δὲ τὸν Ἀβδηρίτην φιλόσοφον Δημόκριτον, προστιθέμεθα ἡμεῖς, τὰ πτηνὰ κατανοοῦσιν ἄλληλα διά τινος συμπαθείας, ἣτις ὑπάρχει ἔμφυτος καὶ ὁμοία εἰς πάντα τοῦ αὐτοῦ εἶδους τὰ ὄντα. Πᾶς τόνος, π. χ., ψαλλούσης ἀηδῶνος εἶνε ζῶηρά καὶ τελεία ἔκφρασις αἰσθήματός τινος αὐτῆς καὶ διεγείρει εἰς τὴν ἀκούουσαν ἄλλην ἀηδῶνα τὸ ἐν αὐτῇ ὁμοιοῦν καὶ ὅμοιον αἰσθημα. Ἡ ἀκούουσα λοιπὸν ἀηδῶν κατανοεῖ διὰ τοῦ ἐν αὐτῇ ἐγγεγομένου ὑπὸ τοῦ τόνου ἐκείνου αἰσθήματος τί θέλει νὰ τῆς εἴπῃ ἢ ψάλλουσα διὰ τῶν διαδοχικῶν τόνων τοῦ ἄσματός της.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ.

Τὸ δέριμα, τὸ καθολικὸν περιβάλλωμα τοῦ σώματος, χρησιμεύει πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐξῆς τριῶν σπουδαίων λειτουργιῶν: α) εἶνε ὄργανον ἐκκριτικόν, χρησιμεῦον εἰς καθαρισμόν τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος διὰ τῶν ἰδρωτῶν. β) εἶνε ὄργανον αἰσθητικόν, κατέχον ἅπανταχοῦ τὴν δύναμιν τῆς ἀφῆς, καὶ γ) εἶνε ὄργανον ἀπορροφητικόν.

Καὶ ἡ μὲν ἐκκριτικὴ αὐτοῦ ἐργασία ἐκτελεῖται ἀκαταπαύστως, καὶ συνίσταται εἰς ἐξάτμισιν ὑγρῶν, ἅτινα περισσεύουσιν ἐν τῷ αἵματι ἢ ἐξάτμισις αὕτη συνήθως μὲν γίνεται ἀνεπαίσθητος, καὶ ἐνῶ εἰς ἀκμαῖος ἀνθρώπος ἀποβάλλει κατὰ μέσον ὄρον 300 περίπου δράμια ὑγρῶν ἐντὸς τῶν 24 ὡρῶν διὰ τῆς ἐξάτμισεως ταύτης, συνήθως δὲν φαίνεται οὐδὲν ὑγρὸν πρὸς τὰ ἐξῶ· διὰ τοῦτο ἡ ἐξάτμισις αὕτη καλεῖται ἀδηλοσδιὰφορησις· ὅταν ὅμως ἡ περίξ θερμοκρασία ᾖ ὑψηλῆ, ἢ ὅταν ὁ ἀνθρώπος κινῆται πολὺ, τότε ἡ ἐξάτμισις αὕτη γίνεται ἀφθονοτάτη, καὶ συμ-

κνοῦται εἰς ὑγρὴν κατάστασιν, καὶ ἀποτελεῖ τοὺς κοινῶς καλούμενους ἰδρωτάς.

Ἐκαστος δὲ, νομίζομεν, κατανοεῖ, ὅτι πᾶσα διακοπὴ τῆς διαφορήσεως ταύτης δύναται νὰ ἔχῃ δυσάρεστα διὰ τὴν ὑγίαν ἐπακόλουθα· διότι τὰ 300 ἐκεῖνα δράμια τῶν περιττῶν ὑγρῶν, ἅτινα ἐξέρχονται διὰ τῆς διαφορήσεως, ἢ συσσωρεύονται καὶ διαμένουσιν ἐντὸς τοῦ αἵματος, ἢ ἀναγκάζονται νὰ ὀρμήσωσι καὶ ἐκκριθῶσιν εἰς ἄλλο τι ὄργανον ἐσωτερικόν, τοῦθ' ὅπερ διαταράσσει τὴν ἀρμονίαν τῆς ζῶης καὶ ἐπομένως παραβλάπτει τὴν ὑγίαν, καὶ τότε ἐπέρχονται παθήματα εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ σώματος, τὸ ὅποιον τύχη νὰ ᾖ ἀσθενέστερον καὶ εὐαίσθητότερον, ὡς εἰς τὸ στήθος λ. χ. εἰς τὴν κοιλίαν, εἰς τὰ νεύρα κ.τ.λ. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὰ καυσίματα τοῦ δέριματος, ὅσον καὶ ἂν εἶνε ἐπιπόλαια, ἅμα εἶνε λίαν ἐκτεταμένα καὶ κατέχουσι τοῦλάχιστον τὸ 1/8 τοῦ ὅλου σώματος, εἶνε πάντοτε θανατηφόρα, διότι τὸ καὲν μέρος τοῦ δέριματος δὲν δύναται πλέον νὰ ἐνεργῇ τὴν διαφόρησιν, καὶ οὕτως αἱ ὕλαι ὀρμῶσι καὶ ἐκκρίνονται πρὸς τι τῶν ἐσωτερικῶν σπλάγγων, καὶ ἰδίως τοὺς πνεύμονας ἢ τὰ ἔντερα, καὶ οὕτω παράγονται βαρύντατα καὶ θανατηφόρα νοσήματα.

Τὸ δέριμα, ἵνα ἐκτελῇ τὴν λειτουργίαν τῆς ἀφῆς εἶνε ἐφωδιασμένον μετὰ πλεονηθῆ νευρικὰ νημάτια, ἅτινα προσέρχονται ἐκ τῆς διακλαδώσεως αἰσθητικῶν νεύρων. Ἡ αἰσθητικὴ δ' αὕτη τοῦ δέριματος ἰδιότης χρησιμεύει, ἵνα μᾶς ἀναγγέλλῃ τὴν παρουσίαν καὶ ἐπενέργειαν τῶν περίξ σωμάτων. Ἐὰν τὸ δέριμα ἡμῶν ᾖ ἔσθερηνόμενον τῆς αἰσθήσεως ταύτης, δὲν θὰ ἠσθανόμεθα τὸ ψῦχος ἢ τὴν θερμότητα τοῦ περιέχοντος, καὶ ἐπομένως δὲν θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ προφυλαττώμεθα ἀπ' αὐτῶν ἐγκαίρως. Ἀνθρωπὸς τις, ὅστις εἶχεν ἀποβάλλει τὴν αἰσθητικότητα τοῦ θερμοῦ τῶν ποδῶν

ἐνεκα παραλυσίας, ἔθηκε τὸν πόδα ἐντὸς ὕδατος, καὶ δὲν ἐνόησεν ὅτι τὸ ὕδωρ αὐτὸ ἦτο βραστόν, εἰμὴ ὅταν εἶδε τὸν πόδα του πλήρη φουσκαλίδων.

Καὶ ἡ ἀπορρόφησις δὲ εἶνε λίαν σπουδαία καὶ ἀξία προσοχῆς ἰδιότης τοῦ δέριματος, καὶ διενεργεῖται διὰ τῶν τριχοειδῶν αὐτοῦ ἀγγείων· διὰ δὲ τῆς ἐργασίας ταύτης πᾶσα ὕλη διαλυτῆ, τεθεῖσα εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ δέριματος, ἀπορροφᾶται ὑπ' αὐτοῦ καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, καὶ δι' αὐτοῦ εἰς ὅλον τὸ σῶμα. Ἀπειρα καὶ προφανῆ ὑπάρχουσι τὰ παραδείγματα τῆς τοιαύτης τοῦ δέριματος ἐνεργείας· ἀναφέρομεν δὲ μόνον τὸν πτυαλισμὸν, ὅστις ἐπέρχεται κατόπιν ἐπαλείψεως μέρους τινὸς τοῦ δέριματος δι' ὑδραργυρικῆς ἀλοιφῆς, καὶ τὴν διάδοσιν τῆς δαμαλίδος εἰς ὅλον τὸ σῶμα διὰ τῆς εἰσαγωγῆς της ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα. Ἡ ὑγρασία τῆς ἀτμοσφαιρας διευκολύνει τὴν ἀπορρόφησιν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐσπερινὸς καὶ νυκτερινὸς ἀήρ εἶνε συχνὰ ἐπιβλαβέστατος, καὶ μάλιστα εἰς μέρη νοσώδη καὶ ὅταν ἐπικρατῶσι νοσήματα μiasmaticά, ὡς ἡ χολέρα, οἱ διαλείποντες πυρετοὶ, ὁ τύφος κτλ. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ πάντες οἱ ἐξησθηθέντες, οἱ εὐαίσθητοι καὶ οἱ νευρικοὶ πάσχουσιν ἐν καιρῷ ὑγρασίας, καὶ καταντῶσιν, ὡς εἶπεν, ἀληθῆς ἐμφυγον βαρόμετρον.

Ἐκ τῶν ὀλίγων αὐτῶν προταχθέντων εὐκόλως πᾶς τις κατανοεῖ τὴν σπουδαιότητα τοῦ δέριματος ὡς καὶ τὴν μεγάλην προσοχὴν, ἣτις ἀπαιτεῖται νὰ καταβάλληται πρὸς διατήρησιν τῶν κανονικῶν αὐτοῦ ἐνεργειῶν.

Ἡ ἀδελφὸς διαφορήσεως συνίσταται ἐξ ὑγρᾶς καὶ στερεᾶς μοίρας· καὶ ἡ μὲν ὑγρὰ σύγκειται ἐξ ὕδατος, ἢ δὲ στερεὰ ἐκ τινῶν ἀλάτων καὶ ζωϊκῶν οὐσιῶν. Ἐνύοεῖται δὲ, ὅτι τὸ ὑγρὸν μέρος ὅταν δὲν ᾖ λίαν ἀφθονον, ὥστε ν' ἀποτελῇ ἰδρωτάς, ἐξατμίζεται, τὸ δὲ στερεόν,

δηλ. τὰ ἅλατα καὶ αἱ ζωϊκαὶ ὕλαι, ἀποτίθεται μέρος μὲν εἰς τὰ κατὰ σάρκα ἐνδύματα, μέρος δ' ἐπὶ τοῦ δέρματος αὐτοῦ, καὶ ἀποτελεῖ τὸν λεγόμενον ῥύπον (ἤ τοι λέραυ). Εἶνε ἄρα ἀναπόφευκτον διὰ τὴν ὑγίαν τὸ νὰ πλύνηται συνεχῶς τὸ δέριμα καὶ ν' ἀλλάσσονται συχνὰ τὰ ἐνδύματα, ὅπως ἀπαλάσσηται οὕτως ἡ ἐξωτερικὴ τοῦ δέρματος ἐπιφάνεια ἀπὸ τοῦ ἐπ' αὐτὴν ἐπικαθεζομένου ῥύπου, ὅς τις οὐ μόνον ἀναρροφώμενος πάλιν διὰ τῆς ἀπορροφητικῆς τοῦ δέρματος ιδιότητος μεταβαίνει ἐκ νέου εἰς τὸ αἷμα, ἐνεργεῖ τότε πλέον ὡς ἀληθὲς δηλητήριο, καὶ παράγει διαφόρους πυρετώδεις, ἢ φλογιστικὰς, ἢ ἐξανθηματικὰς νόσους, ἀλλὰ καὶ ἐμποδίζει τὴν ἐλευθέραν ἐξοδὸν τῆς διαφορήσεως, ἀποφράσσων τοὺς πόρους τοῦ δέρματος, καὶ ἄρα ἀναστρέλλει τὴν κανονικὴν καὶ ἀναπόφευκτον οὐσαν πρὸς διηνεκὴ καθαρισμὸν τοῦ αἵματος ἀδελὸν διαφύρησιν, καὶ ἐπάγει ὅσα προεξέθημεν δευτὰ ἐκ τῆς διακοπῆς τῆς διαφορήσεως ἐπακόλουθα.

Οὐ μόνον δὲ ἀπαιτοῦνται πρὸς καλὴν διατήρησιν τῶν σωτηρίων ἐργασιῶν τοῦ δέρματος πλύσεις συνεχεῖς καὶ ἀλλαγὰς τῶν κατὰ σάρκα καὶ λοιπῶν ἐνδυμάτων, ἀλλὰ καὶ μεγάλη πρέπει νὰ καταβάλληται προσοχὴ, μὴ ποτε τὰ ἐνδύματα ὡς στενὰ, καὶ παρεμποδίζωσιν οὕτω τὴν ἐλευθέραν τοῦ αἵματος κυκλοφορίαν καὶ τὴν ἄνετον ἐξοδὸν καὶ ἐξάτμισιν τῆς ἀδελῆου διαφορήσεως.

Τὴν ἀνάγκην τοῦ συνεχοῦς καὶ διαρκοῦς καθαρισμοῦ τοῦ δέρματος εἶχον ἤδη αἰσθανθῆ οἱ ἄνθρωποι παλαιότερον καὶ διὰ τοῦτο οἱ νόμοι τοῦ Μωϋσέως παραγγέλλουσι τὰ λουτρά ὡς δόγμα θρησκευτικόν, καὶ τοῦ Γάγγου τὰ ὕδατα θεωροῦνται ἡγιασμένα παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς, οἵτινες πιστεύουσιν ὡς θρησκευτικὴν πράξιν τὴν ἐν αὐτοῖς λουθῆναι, καὶ ὁ Μωάμεθ ῥητῶς διέταξε τὰς ἀπονίψεις πρὸς τοὺς πιστοὺς ὁπαδοὺς του πολλάκις τῆς ἡμέρας. Οἱ δὲ χρι-

στιανοὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ θεωρῶμεν τὸ ὕδωρ ὡς τὸ πολυτιμότερον τῶν θείων δώρων, καὶ νὰ ποιῶμεθα χρῆσιν αὐτοῦ συνεχῆ πρὸς διατήρησιν τῆς ὑγείας μας.

Τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου ἔχουσι μεγάλην ἐπήρειαν ἐπὶ τῶν λειτουργειῶν τοῦ δέρματος· διὰ τοῦτο πάντες ὅσοι ζῶσιν εἰς μέρη, ὅπου δὲν προσπίπτουσιν ἀπευθείας αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες, ὡς ἐν ὑπογείοις, ἐν τοῖς μεταλλείοις, ἐν εἰρκταῖς, ἐν ὁδοῖς στεναῖς καὶ κατασκίοις, εἶνε ὠχροὶ καὶ καχεκτικοὶ, καὶ τὸ δέριμα τῶν καθίσταται χαλαρὸν καὶ χαῦνον, καὶ περιπίπτουσιν εἰς φθοροποιὸς δυσκρασίας, διότι δὲν ἐκτελεῖται καλῶς ἡ κυκλοφορία καὶ ἡ διαφορήσις τοῦ δέριματος.

Αἱ αἰφνίδιοι μεταπτώσεις ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην ἀντίθετον θερμοκρασίαν διαταράττουσι τὰς ἐνεργείας τοῦ δέρματος· κινδυνωδέστατον δὲ μάλιστα εἶναι τὸ νὰ μεταπηδήσῃ τις αἰφνιδίως ἀπὸ τοῦ θερμοῦ εἰς τὸ ψυχρὸν, διότι σταματᾷ πάραυτα ἡ διαφορήσις, καὶ ἐπιγίνονται ὅσα ἀνωτέρω ἐμνημονεύσαμεν δευτὰ ἐπακόλουθα τῆς διακοπῆς αὐτῆς.

Τὰ παιδιά καὶ οἱ νέοι, ὅσοι κατὰ τὰ παίγνια τῶν παραδίδονται εἰς ὑπερμέτρους ἀσκήσεις, ὑπόκεινται πολὺ πλέον εἰς τὸν τοιοῦτον κίνδυνον τῆς αἰφνιδίου μεταπτώσεως ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην θερμοκρασίαν· διότι θερμαινόμενα ὑπὸ τῆς ἀσκήσεως, καὶ περιβραίνόμενα ὑπὸ ἀφθόνων ἰδρώτων, ἅμα σταθῶσιν ἀπαυδήσαντα, οὐ μόνον δὲν ἀποφεύγουσι τὰ ρεύματα τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ μάλιστα καὶ ἐπιζητοῦσιν αὐτὰ, ἵνα δροσιθῶσιν· οὕτω δὲ συμβαίνει ταχέως τῶν ἰδρώτων ἐξάτμισις, ἢ τις ἐπάγει, κατὰ τοὺς φυσικοὺς τῆς ἐξατμίσεως νόμους, κατὰψυξιν, ἐξ ἧς προκύπτουσι τὰ συχνὰ τῆς μικρᾶς ἡλικίας κρυολογήματα.

Κατὰ τὰς γενομένας ἀκριβεῖς παρατηρήσεις τὸ πέμπτον περίπου τῶν παιδίων ἀποθνήσκουσι πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ δευτέρου

ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν, καὶ πάντοτε σχεδὸν πρώτη ἀφορμὴ τῆς νόσου τῶν ὑπάρχει τὸ κρυολογήμα· διότι ἢ ἔνεκα πτωχείας ἢ ἀμελείας οἱ γονεῖς δὲν ἐνδύουσιν ἐπαρκῶς τὰ δυστυχῆ βρέφη, καὶ οὕτω τὸ τρυφερὸν καὶ εὐαίσθητον δέριμα τῶν δὲν προφυλάσσεται ἐπαρκῶς ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ψύχους, ἢ ἔνεκα ἀμαθείας καὶ κακῶς ἐννοουμένης φιλοστοργίας κατακλείουσι τὰ τέκνα ἐντὸς θερμοτάτων δωματίων, τὰ περιβάλλουσι διὰ πολλῶν καὶ θερμοτάτων ἐνδυμάτων, καὶ τὰ καθιστῶσιν οὕτω τῶσον εὐαίσθητα πρὸς τὸ ψυχρὸν, καὶ καθιστῶσιν οὕτω τὸ αἰώνως ἐν ἐπιδρώσει διατηρούμενον δέριμα τοσοῦτον εὐπρόσβλητον, ὥστε καὶ μόνον τῆς θύρας τὸ ἀνοιγμὰ καταντᾷ νὰ τὰ πειράζῃ καὶ νὰ τοῖς προξενῇ ἰσχυρὸν κρυολογήμα.

Εἶνε σχεδὸν ἀναπόφευκτον διὰ πάντα ἄνθρωπον, καὶ μάλιστα εἰς τὸ εὐμετάστατον τοῦτο καὶ ὑγρὸν κλίμα τῆς Αἰγύπτου, τὸ νὰ φέρῃ πάντοτε μάλινον κατὰ σάρκα φόρεμα, τὴν κοινῶς καλουμένην φανελλά· διότι αὕτη, ἐκτὸς τοῦ ὅτι διατηρεῖ ἰσότιμον καὶ ἐπαρκῆ θερμότητα, ἔχει τὴν ιδιότητα, ἔσον λεπτὴ καὶ ἄν ἦνε, νὰ προξενῇ εἰς τὸ δέριμα ἐλαφρὸν τινὰ μυρμηκισμόν, ὅτις ὑποθάλλει τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀγγείων καὶ νεύρων τοῦ δέρματος, καὶ ἐπομένως κανονίζει καὶ συντηρεῖ τὴν διαφορήσιν. Μὴ δὲ τις νομίση, ὅτι μόνον κατὰ τὸν χειμῶνα εἶνε ἀναγκαῖα ἡ φανελλά, καὶ ὅτι ἐπομένως κατὰ τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ φθινόπωρον πρέπει ν' ἀποβάλληται. Οὐ μόνον κατὰ τὰς δύο ταύτας ὥρας τοῦ ἔτους, καθ' ἃς ὁ καιρὸς καθίσταται λίαν εὐμετάστατος καὶ ὑγρὸς, πρέπει νὰ φέρηται ἡ φανελλά, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὸ ἔτι τὸ θέρος· τότε ἴσως μάλιστα εἶνε πλέον ἀπαραίτητος· διότι ἔχει τὴν ιδιότητα ν' ἀπορροφᾷ τὴν διαφορήσιν καὶ τοὺς σχηματιζομένους ἐκ τοῦ καύσωνος ἰδρώτας, καὶ οὕτω δὲν κινδυνεύει

τις ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ πάθῃ ὅ,τι προκύπτει ἐκ τῆς ταχείας αὐτῶν ἐξατμίσεως, ἅμα εὐερεθῆ ἐκτεθειμένος εἰς ρεῦμα ἀέρος.

Ἐκ τῶν ἄχρι τούτου εἰρημένων ἐξάγεται προφανῶς, ὅτι μεγάλην πρέπει νὰ καταβάλλωμεν προσοχὴν εἰς τὴν τοῦ δέρματος περιποίησιν, ἂν θέλωμεν νὰ ἤμεθα ὑγιεῖς. Τὰ δὲ μέσα τῆς περιποιήσεως τοῦ δέρματος εἶνε εὐκατάληπτα. Πρώτιστον δὲ πάντων εἶνε τὰ λουτρά, χλιαρὰ ἢ ψυχρὰ, λαμβανόμενα συνεχῶς καὶ τακτικῶς. Ἐπειτα συχνὴ ἀλλαγὴ τῶν κατὰ σάρκα ἐνδυμάτων, χρῆσις τῆς φανελλας, καὶ ἰδίως ἡ μὴ καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν χρῆσις τῶν αὐτῶν ἐνδυμάτων, ἅτινα φέρει τις εἰς τὴν κλίνην· διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου ἡ ἀδελῆο διαφορήσις ἐκτελεῖται σύντονος, καὶ αἱ ἐκκρινόμενα ὕλαι καταπληροῦσι τὰ ὅποια καθ' ὕπνον φέρει τις ἐνδύματα, ἅτινα πρέπει νὰ ἐκτίθωνται εἰς τὸν ἀέρα καθ' ἑκάστην πρὸς ἀερισμὸν, καὶ νὰ πλύνωνται συχνά. Ἐτι δὲ καλὸν εἶνε τὰ στρώματα τῆς κλίνης ν' ἀερίζωνται συνεχῶς καὶ ν' ἀλλάσσωνται τὰ σινδόνια τακτικῶς.

Ἀποβλέποντες τέλος εἰς τὴν ἀπορροφητικὴν ιδιότητα τοῦ δέρματος, νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ ὑπομνήσωμεν πρὸς τοὺς διαχειριζομένους ὕλας μεταλλικὰς ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν ὑγίαν, ὡς τοὺς στοιχειοθέτας τῶν τυπογραφείων, τοὺς στοιχειοχύτας, τοὺς μεταλλουργοὺς, ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ πλύνωσι συνεχῶς τὰς χεῖρας, ὅταν ἐργάζωνται, διότι αἱ μεταλλικαὶ οὐσίαι, ἀπορροφώμεναι ἀπὸ τοῦ δέρματος τῶν δακτύγων, δηλητηριάζουσι τὸ αἷμα, καὶ προξενοῦσι βαρῦτα καὶ δυσίατα νοσήματα. Καὶ τελευταῖον ἐπιστήνομεν πολὺ εἰς τὴν ιδιότητα ταύτην τοῦ δέρματος τὴν προσοχὴν τῶν κυριῶν, ὅσοι μὴ ἀρκούμεναι εἰς τὰ φυσικὰ θέληγητρά των, καταγίνωνται νὰ ἐπιπροσθέτωσι τοιαῦτα διὰ τοῦ ψυμμιθίου καὶ ἄλλων παραπλησίων κομμωτικῶν σκευασμάτων, διότι αἱ

ἐν αὐτοῖς περιεχόμεναι ἐπιπλαβεῖς ὕλαι, ἀπορροφώμεναι ὑπὸ τοῦ δέρμτος, οὐ μόνον τοὺς δδόντας καταστρέφουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν φυσικὴν ἀνθηρότητα βλάπτουσιν, ἐπιθέτοντα τάχιστα τὴν σφραγίδα τῆς παρακμῆς καὶ τοῦ γήρατος εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἐρωτοτρόπων αὐτῶν κυριῶν. Τὸ καλλίτερον καὶ ἀβλαβέστερον τῶν γνωστῶν πρὸς ἐπαύξησησιν τῆς καλλονῆς μέσων εἶνε τὸ ἐξῆς, ἀναγραφὴν προσφεύστατα ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου ἰατροχειρουργοῦ καὶ τακτικοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐθνικοῦ μας Πανεπιστημίου Ἰωάννου Ὀλυμπίου χάριν τοῦ ὠ ρ α ἰ ο υ φ ὕ λ ο υ, ὅπερ καὶ τοι φύσει ὠραῖον ἐπιτεχνᾶται ὅμως καὶ πρόσθετον κάλλος φορτικώτερον τοῦ δέοντος.

« Ἀάτε αἰδοῦς παρβενικῆς, κυρία, κόκκους δύο, Πρόσθε: δὲ τέσσαρας σιγῆς καὶ τρίψου ἐν ἰγδίῳ. Φιλοπονίας πρόσθετον κατόπιν λίτρου μίαν, Σεμνοπρεπείας δὲ δραχμὴν καὶ ἀρετῆς οὐγκίαν, Τὸ κρᾶμα ποῦτο ἔγχεσον κατόπιν ἐν φιάλῃ, Καὶ χρῶ ἐξω καὶ ἐσωθεν γενήσῃ δὲ παγκάλη.»

Φ Υ Σ Ι Κ Η

Ἐπιστήμη θελκτικωτέρα ἐκείνης, ἡ ὁποία ἐξηγεῖ τὰ τῆς φύσεως φαινόμενα, δὲν ὑπάρχει. Βλέπομεν, ὅτι τὸ ἄλας καὶ ἡ χιών εἰσὶ λευκά, τὰ ῥόδα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἐρυθρά, τῶν φυτῶν τὰ φύλλα πράσινα, κίτρινον τὸ ἥράνθεμον, ἀλλὰ, φεῦ! πόσον ὀλίγοι ἄνθρωποι ἠρωτήθησάν ποτε τις ἡ αἰτία, δι' ἣν ταῦτα φαίνονται τοιαῦτα! Γινώσκουμεν ὅτι δ μὲν πλαγίαυλος παράγει φωνὴν μουσικὴν, ὁ δὲ ἔρραγισμένος κῶδων ἤχον ἀσύμφωνον ὅτι τὸ πῦρ εἶνε θερμὸν, ὁ πάχος ψυχρὸς καὶ ἡ φλεγομένη λαμπὰς φωτεινὴ ὅτι τὸ ὕδωρ ἐν μὲν τῇ θερμότητι βράζει, ἐν δὲ τὸ ψύχει πήγνυται. Ἄλλ' ὅταν παιδίον τι ἀτενίζον εἰς ἡμᾶς ζητῇ τὸν λόγον τούτων τῶν φαινομένων, ποσάκις, μὴ εἰδότες καὶ ἡμεῖς αὐτοί, ἐπιβάλλομεν εἰς τὸ παιδίον σιωπὴν, ἀποκαλοῦντες τὰ

ζητήματα, ἅπερ ἡ ἀφελῆς αὐτοῦ περιέρχεται προτείνει εἰς ἡμᾶς, γελεῖα καὶ φλυαρίας!

Θ. Κ.

Ἀλάδαστρος ἢ Ἀλάδαστρον.

Λίθος μαλακώτερος ἀπὸ τὸ μάρμαρον καὶ τόσοσ διαφανῆς, ὥστε σχεδὸν ὁμοιάζει μὲ τὴν ὕελον. Ἐκ τοῦ λίθου τούτου, ὁ ὁποῖος συνήθως μὲν ἔχει κηλίδας ἐνίοτε ὅμως ἀπαντᾶται καὶ λευκώτατος, κατασκευάζονται διάφορα ἀγγεῖα διὰ πολύτιμα πράγματα. Τοιοῦτον λ.χ. ἦτον ἐκεῖνο, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου οἱ Εὐαγγελιστᾶι Ματθαῖος καὶ Μάρκος ἀναφέρουσιν ὅτι εἶχεν ἡ γυνὴ τὸ μῦρον, μὲ τὸ ὁποῖον ἤλειψεν ὀλίγας ἡμέρας πρὶν τοῦ πάθους του τὸν Ἰησοῦν. Εὐρίσκεται εἰς διαφόρους τόπους, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὴν μεσημβρινὴν Εὐρώπην, καὶ μάλιστα τὴν Μελίτην καὶ τὴν Σαρδηνίαν. Τινὲς θέλουσιν ὅτι κατὰ πρῶτον εὐρέθη εἰς τὰ λατομεῖα μιᾶς πόλεως τῆς Φρυγίας, ἧτις ὠνομάζετο Ἀλαβάστρα καὶ ἐκ τῆς ὁποίας ἐλάβεν τὴν ὀνομασίαν.

Θ. Κ.

ΔΗΛΩΣΙΣ.

Τὸ Ἐπιμελητήριον τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Συλλόγου δηλοποιεῖ, ὅτι κατ' αὐτὰς ἐδωρήθησαν πρὸς τὴν Βιβλιοθήκην τὰ ἐξῆς βιβλία :

- α) Ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰω. Δημητρίου ἡ ἐν Παρισίοις ἐκτυπωθεῖσα λαμπρὰ πραγματεία περὶ τῶν αἰγυπτιακῶν νομισμάτων του, εἰς δύο ὀγκώδεις, καὶ παμπληθεῖς περιέχοντας εἰκόνας, τόμους. . . Τ. 2
- β) Ὑπὸ τοῦ Σεραπείου Ἀναγνωστηρίου διάφορα βιβλία. . . » 20
- γ) Ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Καρυδιᾶ βιβλία διάφορα. » 20
καὶ φωτογραφικὴ εἰκὼν. » 1
- δ) Ὑπὸ τοῦ Κ. Γ. Παγκάλου, ἰδιαιτέρου γραμματέως τοῦ πρόδρου τῶν ἐν Καίρῳ πρωτοδικῶν, γαλλικὰ βιβλία διάφορα » 46
- Τὸ ὅλον. Τ. 89